

KAPITEL 6

DE ”SJU TIDERNA” I DANIEL 4

I FÖREGÅENDE KAPITEL presenterades bevisen för att Jeremias profetia om de 70 åren är i full överensstämmelse med en datering av Jerusalems ödeläggelse till 587 f Kr i stället för 607. Betyder detta att en period på 2520 år av hedningarnas tider började 587 f Kr och därför slutade 1934 i stället för 1914? Eller kan det vara så att 2520-årsberäkningen inte har någon sund biblisk förankring över huvud taget? Om det förhåller sig så, vilken betydelse bör man då tillmäta krigsutbrottet år 1914 – ett årtal som uttolkare hade pekat fram mot årtionden i förväg?

Dessa frågor skall behandlas i det här kapitlet. Vi skall först se lite närmare på de försök som har gjorts att datera slutet på hedningarnas tider till 1934.

A. PROFETIAN OM 1934

Beräkningen att hedningarnas tider skulle sluta 1934 var ingen ny idé. Redan 1886 hade den engelske uttolkaren dr. H. Grattan Guinness pekat fram mot året 1934 i sin bok *Light for the Last Days*. (1) Dr. Guinness använde sig av tre olika kalendrar i sina beräkningar och lyckades på det sättet producera tre perioder av olika längd för hedningarnas tider: 2520, 2484 och 2445 år. Han utgick dessutom från flera olika utgångspunkter, den första 747 f Kr och den sista 587 f Kr. (2) På så sätt fick han fram en hel serie årtal för slutet av hedningarnas tider som sträckte sig från 1774 e Kr till 1934 e Kr och som alla betraktades som viktiga årtal i Guds profetiska tidtabell.

I och med 1934 skulle emellertid hedningarnas tider definitivt upphöra enligt den längsta av Guinness tidsskalor räknad från den sista utgångspunkten, året 587 f Kr. De fyra viktigaste slutpunkterna i hans ursprungliga tidsschema var 1915, 1917, 1923 och 1934.

Dr. Guinness hade förutsagt att 1917 kanske skulle bli det viktigaste året när det gällde slutet på Jerusalems förtrampan. När den brittiske generalen Edmund Allenby den 9 december det året erövrade Jerusalem och befriade Palestina från det turkiska väldet uppfattades detta av många som en bekräftelse av hans kronologi. Många människor med intresse för profetierna började se framåt mot 1934 med stora förväntningar. (3) Bland dem fanns också några av pastor Charles Taze Russells efterföljare.

A-1: Pastor Russells kronologi korrigerad

Pastor Russells död 1916 orsakade en styrelsekris inom Sällskapet Vaktornets ledning, och många av ”bibelforskarna” lämnade moderrörelsen och bildade en egen förening, *Associated*

Bible Students ("Förenade bibelforskare"), som 1918 inregistrerades under namnet *The Pastoral Bible Institute* (P.B.I.). (4)

Samma år bröt sig Paul S. L. Johnson ut från denna grupp och bildade *The Laymen's Home Missionary Movement* (L.H.M.M.), som fortfarande är en av de största av de grupper som har förgrenat sig från "bibelforskarnas" moderrörelse.

Tidigt under 1920-talet *ändrade* plötsligt P.B.I.'s ledning Russells tillämpning av hedningarnas tider, vilket orsakade en intressant debatt mellan P.B.I., L.H.M.M. och Sällskapet Vaktornet.

Debatten inleddes av P.B.I. med artikeln "Watchman, What of the Night?" ("Väktare, vad lider natten?"), som publicerades i P.B.I.'s tidskrift *The Herald of Christ's Kingdom* för den 15 april 1921. Artikeln innebar en betydelsefull brytning med pastor Russells kronologiska system. Den huvudansvarige bakom denna omvärdering var R. E. Streeter, en av de fem redaktörerna för tidskriften. Hans synpunkter, som delades av de övriga utgivarna, återspeglade en växande oro hos många bibelforskare, vilka enligt de brev som erhållits från nästan alla delar av jorden hade upplevt djup förvirring eftersom "mycket av det som Herrens folk hade hoppats på och väntat skulle inträffa vid denna tid tycktes ha slagit fel". (5) Några av de frågor som hade uppstått var:

"Varför har inte församlingen uppnått sin slutliga befrielse och belöning vid denna tid? ... Varför är inte vedermödans tid över nu – varför har inte den gamla tingens ordning försvunnit, och varför har inte Riket dessförinnan upprättats i makt? Kan det inte vara möjligt att det finns ett fel i kronologin?" (6)

Eftersom det kunde konstateras att pastor Russells förutsägelser om det som skulle inträffa år 1914 inte hade slagit in, drog Streeter slutsatsen att det måste finnas ett fel i de tidigare beräkningarna. Felet, förklarade han, fanns i beräkningen av hedningarnas tider:

"En noggrann undersökning har lett till att vi har lokaliserat svårigheten eller avvikelser till en punkt i det vi har betraktat som vår stora kronologiedja. Den finns i samband med startpunkten för 'hedningarnas tider'." (7)

Streeter argumenterade först för att det som tidigare hade beskrivits som en ödeläggelseperiod mera korrekt borde kallas för "sjuttio år av tjänande". (Jeremia 25:11) Med hänvisning till Daniel 2:1, 37, 38 påpekade han sedan att Nebukadnessar redan i sitt andra regeringsår var "huvudet av guld" och i själva verket hade härskat över nationerna, inbegripet Juda, ända från sitt första regeringsår enligt Daniel 1:1. 70-årsperioden hade därför börjat 18 eller 19 år *före* Jerusalems förstörelse. Denna förstörelse måste därför flyttas fram omkring 19 år, från 606 till 587 f Kr.

Men året 606 f Kr kunde enligt Streeter fortfarande behållas som startpunkten för hedningarnas tider, eftersom hedningarnas "maktarrende" kunde räknas från den tid Nebukadnessar uppnådde världsherraväldet. Året 1914 markerade alltså slutet på "maktarrendet", men inte nödvändigtvis det fulla slutet på *utövandet av makten*, och inte heller de hedniska regeringarnas fullständiga fall, liksom Juda rike inte heller föll eller gick under i slutlig och absolut mening förrän Sidkia, som var vasallkung under Nebukadnessar, blev tillfångatagen 19 år efter början av tjänandeperioden. *Heralds* redaktörer drog därför slutsatsen:

”Följaktligen var det 587 f Kr som Sidkia togs tillfånga och inte 606 f Kr, och alltså medan de 2520 årens hedniska ’maktarrende’ som började i Nebukadnessars första år, 606 f Kr, skulle utlöpa 1914; ändå anger detta att hedningarnas tidens fulla slut och de hedniska regeringarnas fullständiga fall inte skall äga rum förrän 19 år senare, eller omkring 1934.” (8)

Vad kunde alltså förväntas inträffa 1934? Redaktörerna för *The Herald of Christ's Kingdom* drog slutsatsen:

”Den rimliga slutsatsen är att de stora förändringar och händelser, som vi hittills hade väntat skulle inträffa år 1914, i stället, med tanke på det föregående, logiskt sett bör förväntas visa sig någonstans omkring 1934.” (9)

Andra artiklar följde i numren av *Herald* för 15 maj och 1 juni som gav ytterligare bevis för hur nödvändiga dessa förändringar var och som besvarade frågor från läsarna. Förändringarna väckte mycket intresse bland bibelforskarna:

”Många har öppet skrivit till oss att de av hjärtat har accepterat de slutsatser som har nåtts. ... Det har varit speciellt intressant för oss att få meddelanden från bröder på olika håll där de berättar hur de under några månader eller år innan de mottog vår nya behandling av ämnet hade letts till att göra en omfattande undersökning av kronologin och hade nått fram till exakt samma slutsatser som de som har presenterats i HERALD med avseende på de 19 årens skillnad ifråga om startpunkten för hedningarnas tider, och hur de fann att alla bevis visade att Nebukadnessars universella rike började i hans första år i stället för i hans nittonde.” (10)

A-2: Bibelforskarnas debatt om kronologin för hedningarnas tider

De flesta grupper av bibelforskare förkastade emellertid de slutsatser som P.B.I. hade nått fram till. Det första motangreppet kom från Paul S. L. Johnson, grundaren av L.H.M.M. och redaktör för dess tidskrift *The Present Truth*.

I numret för 1 juni 1921 publicerade han på sidorna 87-93 en kritisk artikel med rubriken ”’Watchman, What of the Night?’ – Examined”, i vilken han försvarade Russells tolkningar av Daniel 1:1 och 2:1 och de 70 åren som en period av ödeläggelse. Han lade också till några egna argument. Artikeln följdes av andra artiklar som publicerades i numren för 1 juli och 1 september samma år. (11)

Året därpå, 1922, kastade sig också Sällskapet Vaktornet in i debatten med en rad artiklar i tidskriften *Vaktornet*. Tydligen hade de kronologiska ändringarna i *Herald* snabbt kommit till många ”bibelforskares” kännedom och tycks ha orsakat mycken uppståndelse även bland läsarna av tidskriften *Vaktornet*. Detta medgavs öppet i den första artikeln i ämnet, ”The Gentile Times”, som publicerades i *The Watch Tower* för 1 maj 1922:

”För omkring ett år sedan började en del uppståndelse när det gäller kronologin. Huvudargumentet var att broder Russell hade tagit miste ifråga om kronologin och i synnerhet hade han haft fel när det gäller hedningarnas tider. ...

Upphetsningen beträffande felet i kronologin har fortsatt att öka under året, och några har vänt sig i direkt motstånd till det som har skrivits. Detta har fått till följd att några av Herrens dyrbara får har blivit störda i sinnet och fått dem att fråga, Varför säger inte VAKT-TORNET någonting?” (12)

Tidskrifter som publicerades av de tre huvudgrupper av "bibelforskare" som var inbegripna i debatten om hedningarnas tider i början av 1920-talet.

Som en följd av detta började Sällskapet Vaktornet i och med denna artikel publicera en rad artiklar till försvar för pastor Russells kronologi. Den andra artikeln, som hade titeln "Chronology" och publicerades i *The Watch Tower* för 15 maj 1922, betygade återigen tron på Russells dateringar och lade även till året 1925:

"Vi har inga som helst tvivel när det gäller den kronologi som är knuten till årtalen 1874, 1914, 1918 och 1925. En del påstår sig ha funnit nytt ljus ifråga om perioden av sjuttio års

ödeläggelse' och Israels fångenskap i Babylon och försöker ivrigt få andra att tro att broder Russell hade fel."

De argument som fördes fram i denna och efterföljande artiklar var i stort sett desamma som tidigare hade publicerats av Paul S. L. Johnson. Johnson, som ofrivilligt måste ställa sig på Sällskapet Vaktornets sida i denna "strid", understödde *The Watch Tower* med en serie nya artiklar i *Present Truth*, som löpte parallellt med artiklarna i *The Watch Tower*. **(13)**

Dessa genmälen lämnades inte obesvarade av P.B.I. Tidskriften *Herald* för 15 juni 1922 innehöll artikeln "The Validity of Our Chronological Deductions", som var en vederläggning av de argument som framförts till försvar för Russells tolkningar av Daniel 1:1 och 2:1. Artikeln "Another Chronological Testimony" i numret för 1 juli granskade bevisen från Sakarja 7:5, och numret för 15 juli innehöll en tredje artikel om ödeläggelseperioden, återigen undertecknad av signaturen J.A.D. (Se fotnot 10.)

Hela debatten dog gradvis ut. Redaktörerna för P.B.I.'s *Herald* sammanfattade sina argument och publicerade dem i ett dubbelnummer för 1 och 15 augusti 1925, och sedan på nytt i numret för 15 maj 1926. Sedan avvaktade man för att se vad året 1934 skulle innebära.

När året 1934 närmade sig intog *Herald*'s redaktörer en mycket försiktig hållning:

"Om de nitton åren var avsedda att ange den exakta längden av den period, under vilken hedningarnas tider skulle löpa ut, från år 1915 och framåt, då skulle detta föra oss till ungefär 1933-1934; men vi *vet inte* om detta är fallet, och vi har inte heller några tydliga bevis för exakt hur lång den avslutande delen av hedningarnas tider efter 1915 är." **(14)**

Denna försiktighet visade sig vara klok, och när året 1934 hade passerat kunde man hänvisa till detta:

"Bröder som noga har läst sidorna i denna tidskrift är väl medvetna om att vi har uppmanat alla att visa stor försiktighet och konservatism när det gäller att fastställa tidpunkter för olika händelser, och detta är den redaktionella policy som 'Herald' fortsätter att tillämpa." **(15)**

När det gällde frågan varför året 1934 hade passerat utan att de hedniska nationerna hade försvunnit, förklarade man att 1934 skulle betraktas som en *ungefärlig* tidpunkt och att "vi tror att händelsernas utveckling och alla fakta såsom vi ser dem utvecklas inför oss under denna Herrens dag leder oss till att förvänta att den nuvarande tingens ordning skall försvinna gradvis eller stegvis snarare än som en plötslig krasch då allting försvinner på en gång, som aposteln Paulus framställer det – 'såsom födslovåndan över en havande kvinna'." **(16)** Världssituationen, som förvärrades alltmer och till sist skulle komma att mynna ut i andra världskriget, tycktes ge stöd åt detta betraktelsesätt. **(17)**

Åren 1914 och 1934 har kommit och gått och de hedniska nationerna styr fortfarande vår jord. I själva verket har antalet oberoende nationer *tre* *dubblats* sedan 1914, från 66 det året till omkring 200 i dag. För flertalet nationer på jorden har därför tiden *börjat* sedan 1914. Hur kan då deras tider ha *slutat* det året?

Det är sannerligen på sin plats att ställa några lämpliga frågor: Är perioden på 2520 år verkligen en välgrundad biblisk beräkning? När Jesus använde uttrycket ”hedningarnas tider” i Lukas 21:24, var detta då en hänvisning till Nebukadnessars ”sju tider” av vansinne? Och skall dessa ”sju tider” i så fall omräknas till 2520 år?

B. ÄR HEDNINGARNAS TIDER ”SJU TIDER” PÅ 2520 ÅR?

När Jesus i Lukas 21:24 talade om ”hedningarnas tider”, eller ”nationernas fastställda tider” som Sällskapet Vaktornet återger frasen i sin *Nya världens översättning*, syftade han då på de ”sju tider” av vansinne som drabbade den babyloniske kungen Nebukadnessar i uppfyllelse av hans dröm om det nedhuggna trädet, enligt berättelsen i Daniels fjärde kapitel? Skulle dessa ”sju tider” av vansinne ha en större uppfyllelse utöver den de fick på Nebukadnessar? Och skall de i denna större uppfyllelse förvandlas till en period på 2520 år av hedniskt herravälde över jorden?

Trots att en rad argument har förts fram till stöd för dessa hypoteser saknas det avgörande bevis för dem. Man kan rentav resa en rad allvarliga invändningar mot dem. En kritisk granskning av Sällskapet Vaktornets huvudargument, såsom de presenteras i dess bibliska uppslagsverk *Insikt i Skrifterna*, kommer att göra detta klart. **(18)**

B-1: Det förmodade sambandet mellan Lukas 21:24 och Daniel 4

Det är sant att Jesus i sin sista stora profetia (Matteus 24, Lukas 21 och Markus 13) ”minst två gånger” hänvisade till Daniels bok. **(19)** När han nämner ”förödelsens styggelse” (”vämjeligheten som vållar förödelse”, NV) säger han uttryckligen att den ”är omtalad genom profeten Daniel”. (Matteus 24:15; Daniel 9:27; 11:31 och 12:11) Och när han talade om att det skulle bli ”en stor vedermöda (grek. *thlipsis*), en sådan som inte har förekommit sedan världens början intill nu” (Matteus 24:21, NV), citerar han helt klart från Daniel 12:1: ”Och det kommer en tid av nöd [de tidiga grekiska översättningarna – *Septuaginta* och Theodotions översättning – använder ordet *thlipsis*, på samma sätt som i Matteus 24:21], en sådan som inte har inträffat sedan en nation blev till och ända till den tiden”. (NV)

Men när Jesus enligt Lukas 21:24 nämner ”hedningarnas tider” är detta ingen klar hänvisning till Daniels bok. Ordet ”tider” (grek. *kairoí*, pluralformen av *kairós*) är ingen klar hänvisning till de ”sju tiderna” i Daniel 4 som Sällskapet Vaktornet påstår. **(20)**

Detta vanliga ord förekommer många gånger både i singularis och pluralis i Nya Testamentet, och omkring 300 gånger i den grekiska *Septuaginta*-översättningen av de hebreiska skrifterna. I Daniel 4 och Lukas 21 används ordet ”tider” alldeles tydligt om två helt olika perioder – de ”sju tiderna” om tiden för Nebukadnessars vansinne och ”hedningarnas tider” om den period under vilken Jerusalem skulle ”trampas ner av nationerna” (NV) – och de två perioderna kan likställas bara om de ges en annan och större tillämpning än den som ges i texterna själva. Det förmodade sambandet mellan ”hedningarnas tider” i Lukas 21:24 och de ”sju tiderna” i Daniel 4:16, 23, 25 och 32 [13, 20, 22 och 29 enligt annan versindelning] är därför bara en gissning.

B-2: Den större tillämpningen av de ”sju tiderna”

Sällskapet Vaktornet har lagt fram flera argument till stöd för slutsatsen att Nebukadnessars ”sju tider” av vansinne förebildade en period av hedniskt herravälde fram till upprättandet av Guds rike, nämligen a) den framträdande tidsfaktorn i Daniels bok, b) den *tidpunkt* då synen om det nedhuggna trädet gavs, c) den *person* som fick synen, och d) synens *tema*. Låt oss se lite närmare på dessa argument.

a) Tidsfaktorn i Daniels bok

För att bevisa att de ”sju tiderna” i Daniels bok är knutna till ”hedningarnas tider” (”nationernas fastställda tider”) argumenterar Sällskapet Vaktornet för att ”en undersökning av hela Daniels bok visar ... att tidsfaktorn är framträdande i alla de syner och profetior boken innehåller”, och att ”Daniels bok gång på gång [pekar] fram emot det slutresultat som utgör temat i dess profetior – att Gud skall upprätta ett universellt och evigt rike med ’människosonen’ som kung”. (21)

Även om detta är sant när det gäller *några* av synerna och i Daniels bok, så är det inte sant om alla. Och vidare finns det inte, så vitt man kan se, någon annan syn eller profetia i boken som hade mer än *en* uppfyllelse. (22) Det finns ingenting i Daniels bok eller någon annanstans i Bibeln som tyder på att Nebukadnessars dröm om det nedhuggna trädet i Daniel 4 hade mer än en uppfyllelse. Daniel säger klart och tydligt att synen uppfylldes på Nebukadnessar: ”*Allt detta drabbade kung Nebukadnessar.*” (Dan. 4:28 [25], NV) Och vidare i vers 33 [30]: ”*I just det ögonblicket uppfylldes det ordet på Nebukadnessar.*” (NV) Dr. Edward J. Young ger följande kommentar till ordet ”uppfylldes” i den senare versen:

”bokstavl. avslutades, dvs. den nådde sitt slut genom att den fullbordades eller uppfylldes med avseende på Neb.” (23)

I själva verket innehåller de flesta kapitlen i Daniels bok *inte* några syner och profetior som kan sägas peka fram mot Guds upprättande av ”ett universellt och evigt rike med ’människosonen’ som kung”: *Kapitel 1* handlar om Daniel och hans tre kamrater vid hovet i Babylon; *kapitel 3* innehåller berättelsen om de tre männen i den brinnande ugnen; *kapitel 5* berättar om Belsassars festmåltid, som slutade med Babylons fall; *kapitel 6* innehåller historien om Daniel i lejongropen, och *kapitel 8* innehåller synen om baggen och getabocken, vilken kulminerar med att det tyranniska välde som utövades av Antiochos IV under det andra århundradet f Kr nådde sitt slut. (24)

Även om profetian om de ”sjuttio veckorna” i *kapitel 9* pekar framåt mot Messias ankomst, säger den ingenting om upprättandet av hans rike. Inte ens den långa profetian i de sista kapitlen, *Daniel 10-12*, som slutar med ”en tid av nöd” utan like och uppståndelsen av ”många av dem som sover i markens stoft” (Daniel 12:1-3) kopplar uttryckligen dessa händelser till upprättandet av Kristi rike.

Faktum är att de enda *klara* och *direkta* hänvisningarna till upprättandet av Guds rike finns i kapitlen 2 och 7 (Daniel 2:44, 45 och 7:13, 14, 18, 22, 27). Något *tema* i de övriga kapitlen i Daniels bok är det inte. (25)

Någon *princip* eller *regel* som kräver att Nebukadnessars ”sju tider” av vansinne skall ges en större uppfyllelse finns alltså inte.

Nebukadnessars ”sju tider” av vansinne

Ur boken ”*Sanningen skall göra eder fria*” (Helsinki: Vaktornets Bibel- och Traktatsällskap 1945; engelsk upplaga 1943), s. 238.

b) Tidpunkten då synen gavs

Om den *tidpunkt* då synen gavs skall ge någon antydning om att den har en större uppfyllelse och pekar fram mot ett 2520-årigt avbrott i Davids kungliga dynasti, då borde den ha getts någon tid *innan* denna större uppfyllelse tog sin början, lämpligen under samma år som Sidkia tvingades ta av sig kronan och gå i landsflykt till Babylon. Ofta, när *tidpunkten* då en profetia ges är viktig

och har ett samband med uppfyllelsen, är profetian daterad. Detta är till exempel fallet med profetian om de sjuttio åren. (Jeremia 25:1) **(26)** Synerna och profetiorna i Daniels bok är vanligen daterade: drömmen om bildstoden i Nebukadnessars *andra regeringsår* (Daniel 2:1); synen om de fyra djuren i Belsassars *första regeringsår* (Daniel 7:1); synen om baggen och getabocken i Belsassars *tredje regeringsår* (Daniel 8:1); profetian om de sjuttio veckorna i modern Darius *första regeringsår* (Daniel 9:1) och den sista profetian i Cyrus *tredje regeringsår* (Daniel 10:1). **(27)**

Men ingen sådan datering anges för synen angående trädet i det fjärde kapitlet, vilket logiskt sett borde ha skett om detta hade varit viktigt. Den enda upplysning angående tid ges i vers 29 [26], där uppfyllelsen av drömmen sägs ha inträffat 12 månader senare. (28) Även om inget regeringsår anges verkar det troligt att Nebukadnessars "sju tider" av vansinne inträffade någon gång mot slutet av hans långa regering. Skälen för denna slutsats är det skrytsamma uttalande som utlöste uppfyllelsen av drömmen:

"Är inte detta det stora Babylon som jag har byggt till kungligt residens i kraft av min makt och till ära för mitt majestät?" – Daniel 4:30 [27], NV.

När kan Nebukadnessar möjligen ha yttrat dessa ord? Under större delen av sin långa regering var han upptagen med otaliga byggnadsprojekt i Babylon och i många andra städer i Babylonien. Kilskriftstexterna visar att Nebukadnessar huvudsakligen ägnade sig åt byggverksamhet, inte åt krig. Han renoverade och återställde 16 tempel i Babylon, däribland de två templen åt guden Marduk. Han färdigställde de två stora murarna runt staden, byggde ett nätverk av kanaler genom staden och förbättrade gatorna i Babylon. Han restaurerade också sin far Nabopolassars palats och byggde ett annat palats för eget bruk som fullbordades omkring år 570 f Kr, förutom att han lät uppföra många andra byggnadsverk. **(29)**

Det var tydligen mot slutet av all denna byggnadsverksamhet som Nebukadnessar i en dröm fick synen om det nedhuggna trädet, vilket framgår av hans stolta ord på taket till sitt nya palats i Babylon enligt Daniel 4:30 [27]. Detta pekar mot slutet av hans 43-åriga regering och följaktligen åtskilliga år *efter* Jerusalems ödeläggelse i hans 18:e regeringsår.

En profetia är per definition *framåtblickande*. Hur kunde då *tidpunkten* när drömmen gavs ge någon antydning om en större uppfyllelse, en som enligt Sällskapet Vaktornet började med Sidkias detronisering många år *tidigare*? Borde inte *uppfyllelsen* av en profetia börja, inte före utan *efter* den tidpunkt då profetian ges? *Tidpunkten* för denna speciella dröm tycks därför inte bara vara oväsentlig eftersom profetian inte är daterad, utan den kan rentav användas som ett argument *mot* en tillämpning på en period som började med Jerusalems förstörelse, eftersom drömmen tydligen gavs många år *efter* denna händelse.

c) Den person åt vilken synen gavs

Är då den *person* åt vilken synen gavs, dvs. Nebukadnessar, någon fingervisning om att den skall ges en större uppfyllelse och tillämpas på ett 2520 år långt avbrott i Davids kungliga dynasti?

Det är sant att Nebukadnessar var den som orsakade avbrottet i denna dynasti. Men är det inte osannolikt att Nebukadnessars grymma och förtryckande valde skulle vara en symbol för Jehovas

suveränitet som den kom till uttryck genom Davids dynasti, medan hans fullständiga maktlöshet under de ”sju tiderna” av vansinne var en symbol för det världsherravälde som utövades av de hedniska nationerna? Eller spelade han *två* roller under sina ”sju tider” av vansinne – (1) hans *maktlöshet*, som representerade avbrottet i Davids dynasti under perioden på 2520 år; och (2) hans *djurlika tillstånd*, som symboliserade hedningarnas oinskränkta välde på jorden under samma period?

Som man kan se är parallellerna mellan den bokstavliga uppfyllelsen och den påstådda större tillämpningen så ansträngda att den större tillämpningen blir ytterst komplicerad och förvirrande. Skulle inte denna tillämpning ha varit mycket mera sannolik om synen hade getts åt en av de sista kungarna i *Juda* i stället för åt Nebukadnessar? Skulle inte en kung av Davids dynasti ha varit en mycket *naturligare* bild på denna dynasti och en sådan kungs ”sju tider” av maktlöshet ha varit en *naturligare* bild på förlusten av suveräniteten i Davids linje?

I vilket fall som helst står det klart att den *person* åt vilken synen gavs inte ger någon antydning om att den skall ges en större tillämpning utöver den som gavs direkt genom profeten Daniel.

d) Synens tema

Temat i synen om det avhuggna trädet sammanfattas i Daniel 4:14 (NV, v. 17), nämligen ”för att de levande skall inse att den Högste är härskare i mänsklighetens kungarrike och att han ger det åt vem han vill och sätter till och med den ringaste av människorna över det”.

Visar denna uttalade avsikt med synen att den pekade fram mot tiden för upprättande av Guds rike genom Kristus? **(30)**

Att dra en sådan slutsats skulle vara att läsa in mer i detta uttalande än vad det faktiskt säger. Jehova har alltid varit den suveräne härskaren över människors riken, även om hans suveränitet inte alltid har erkänts av var och en. Men David gjorde det. Han skriver:

”Jehova har fast grundat sin tron i himlen, och hans kungavälde härskar över allting.” – Psalm 103:19, NV.

”Ditt kungavälde är ett kungavälde som består i alla tider, ditt herravälde varar under alla kommande generationer.” – Psalm 145:13, NV.

Jehova har alltså alltid utövat kontrollen över människans historia och manövrerat händelserna i enlighet med sin vilja:

”Och han förändrar tider och tidsperioder, avsätter kungar och tillsätter kungar, ger vishet åt de visa och kunskap åt dem som vet vad urskillningsförmåga är.” – Daniel 2:21, NV.

Detta var en läxa som Nebukadnessar – liksom kungar före och efter honom – måste lära sig. Den period som följde på Nebukadnessars ödeläggelse av Juda och Jerusalem var inget undantag och medförde inget avbrott i Jehovas eviga, suveräna herravälde, trots avbrottet i Davids kungliga dynasti. De hedniska nationerna under denna period har inte utövat något suveränt och oberoende herravälde ”utan ingripande från Jehovas sida”, som Sällskapet Vaktornet påstår. **(31)**

Jehova ingrep mot det babyloniska imperiet genom att uppresas Cyrus till att erövra Babylon år 539 f Kr (Jesaja 45:1), och senare lät han Alexander den store krossa det persiska väldet (Daniel 8:5-8, 21).

Vidare är Guds upphöjande av ”den ringaste av människorna” i Daniel 4:14 (NV, v. 17) ingen klar antydning om att det är Jesus Kristus som åsyftas, eftersom Jehova i sitt handlande med mänskligheten många gånger har störtat mäktiga och övermodiga kungar och upphöjt de ringa. **(32)** Detta betonades flera hundra år senare av Maria, Jesu moder:

”Han har utfört kraftgärningar med sin arm, vida omkring har han skingrat dem som är övermodiga i sitt hjärtas tankar. Han har störtat makthavare från troner och upphöjt ringa män”.
– Lukas 1:51, 52, NV.

När därför den helige väktaren i Nebukadnessars dröm tillkännagav att ”den Högste är härskare i mänsklighetens kungarike och att han ger det år vem han vill och sätter till och med den ringaste av människorna över det”, tycks han helt enkelt ha uttalat en *universell princip* i Jehovas handlande med mänskligheten. Det finns ingen antydning om att väktaren här gav en *profetia* om upprättandet av det messianska riket med Jesus Kristus på tronen. *Temat* för denna syn – att den Högste är härskare i mänsklighetens kungarike – illustrerades genom det sätt på vilket Gud handlade med den högmodige Nebukadnessar, som genom det han fick uppleva kom att förstå och erkänna denna universella princip. (Daniel 4:3, 34-37) Genom att läsa om Nebukadnessars förödmjukande erfarenhet kan människor i varje generation komma att inse samma sanning.

B-3: 2520-årsberäkningen har ingen grundval i Bibeln

Som det visades i kapitel 1 är beräkningen att de ”sju tiderna” motsvarande en period på 2520 år grundad på det så kallade ”årsdagsbegreppet”.

Detta begrepp godtas inte längre av Sällskapet Vaktornet som en *allmän princip*. Det övertogs av pastor Russell från *The Second Adventists* (ett samlingsnamn för de grupper som utvecklats från Miller-rörelsen), men övergavs av Sällskapet Vaktornets andre president, J. F. Rutherford, under 1920-talet och i början av 1930-talet. **(33)** De 2300 aftnarna och morgnarna (Daniel 8:14) och de 1260, 1290 och 1335 dagarna (Daniel 12:7, 11, 12; Uppenbarelseboken 11:2, 3; 12:6, 14), som tidigare hade tolkats som lika många *år*, har sedan dess tolkats enbart som *24-timmarsdagar*.

De två texter i Bibeln som tidigare hade anförts som bevis för årsdagsprincipen (4 Moseboken 14:34 och Hesekiel 4:6) har sedan dess inte uppfattats som bevis för en *allmän tolkningsprincip*, även om de fortfarande citeras till stöd för den speciella 2520-årsberäkningen. Som det visades i kapitel 1, fotnot 2, är det inte ens troligt att årsdagsregeln skall tillämpas på de ”sjuttio veckorna” i Daniel 9:24-27. Denna profetia talar inte om dagar utan om ”veckor” eller bokstavligen ”sjutal”. I stället för att förvandla ”veckor” till dagar och sedan tillämpa en ”årsdagsprincip” på dem, ger sambandet med de ”sjuttio åren” i vers 2 starkt stöd åt den gängse slutsatsen att ängeln i vers 24 helt enkelt multiplicerade dessa sjuttio år med sju: ”Sjutal av [eller: ’sjufaldigt’] sjuttio [år] är bestämda”. **(34)**

Även anhängarna av årsdagsteorin har själva insett att det är omöjligt att konsekvent tillämpa den förmodade ”principen” att dagar i bibliska tidsrelaterade profetior alltid betyder år. När Gud

till exempel talade om för Noa att ”om sju dagar skall jag låta det regna på jorden i fyrtio dagar och fyrtio nätter” (1 Moseboken 7:4), tolkar de inte detta som att han ”om sju *år*” skulle låta det regna på jorden ”i fyrtio år”. Eller när Jona förkunnade för invånarna i Nineve att ”om fyrtio dagar skall Nineve förstöras”, så uppfattar de inte detta som att Nineve skulle förstöras ”om fyrtio år”. Många andra exempel skulle kunna anföras. **(35)**

Att tillämpa årsdagsprincipen enbart på de ”sju tiderna” i Daniels 4:e kapitel men inte på de övriga profetiska tidsperioderna är därför uppenbarligen fullständigt godtyckligt. I likhet med andra uttolkare argumenterar Sällskapet Vaktornet för att ”sju tider” (Nebukadnessars period av vansinne) betyder 2520 dagar, därför att Uppenbarelsboken 12:6, 14 likställer ”en tid, tider och en halv tid” (3 ½ tider) med 1260 dagar. (Detta argument granskas i nästföljande avsnitt nedan.) Men medan de 2520 dagarna tolkas som en period på 2520 *år*, uppfattas de 1260 dagarna enbart som 1260 bokstavliga *dagar*, trots att de utgör hälften av de ”sju tiderna”. Eftersom tolkningen av de ”sju tiderna” bygger på de ”tre och en halv” tiderna, varför tolkas inte båda perioderna på ett konsekvent sätt? Hur vet vi att de förmodade 2520 dagarna betyder *år*, men att detta inte är fallet med de 1260 dagarna? **(36)**

Det är uppenbart att det inte finns någon verklig grund för slutsatsen att de ”sju tiderna” betyder 2520 *år*.

B-4: Var de ”sju tiderna” verkligen sju år?

Nebukadnessars ”sju tider” av vansinne uppfattas ofta som en period på sju år. Men alla som har studerat Nebukadnessars regering vet att det finns stora problem med denna uppfattning. Det är svårt att finna en period på sju år under hans 43-åriga regering då han var borta från tronen eller inaktiv som regent.

När under Nebukadnessars 43-åriga regering kan vi då finna en period på sju år då han var borta från tronen och inte inbegripen i några kungliga aktiviteter av något slag? Den längsta period för vilken vi inte har några bevis på hans aktivitet sträcker sig från hans 37:e till hans 43:e regeringsår, en period på omkring sex år. Denna period slutade med hans död. Se tabellen nedan. Man bör emellertid komma ihåg att Nebukadnessar efter de sju tiderna av vansinne blev återinsatt på tronen och tydligen regerade under någon tid därefter. – Daniel 4:23, 33 (26, 36 i NV).

Så hur förhåller det sig med de ”sju tiderna”? Syftar de nödvändigtvis på sju *år*, som det så ofta påstås?

Det ord för ”tider” som används i den ursprungliga arameiska texten till Daniel (sing. *’iddan*, plur. *’iddanin*) betyder vanligen ”tider, perioder, årstider” och kan användas om vilka som helst fastställda eller bestämda tidsperioder. **(37)** Det är sant att uppfattningen att verserna 13, 20, 22 och 29 (16, 23, 25 och 32 i NV) i Daniels 4:e kapitel syftar på år inte är unik för Sällskapet Vaktornet. Samma tolkning finns också i en del gamla källor.

Den grekiska *Septuaginta* översättningen (LXX) av Daniel återger ordet med ”år”, och så gör även Josefus i sin bok *Antiquities* X:x,6. Men Daniels text i LXX förkastades av de tidiga kristna, vilka i stället föredrog Theodotions grekiska översättning (vanligen daterad till ca. 180 e Kr), som har ”tider” (grek. *kairoi*), inte ”år”, i Daniels 4:e kapitel. **(38)**

Dokumenterad aktivitet under Nebukadnessars (Nbks) regering

<i>Händelser</i>	<i>Referenser</i>	<i>Nbk på tronen</i>	<i>År f Kr</i>
Striden vid Karkemish	Jer. 46:2; Jer. 25:1; Dan. 1:1f.	tillträdesår	605
Invasion av Juda och den 1:a deportationen	BM 21946	tillträdesår	605/04
Kampanj till Hattu	BM 21946	år 1	604/03
Nbks dröm om bildstoden	Dan. 2:1f.	år 2	603/02
Kampanjer till Hattu	BM 21946	år 3-6	603-599/98
Nbks byggverksamhet	kungainskrift (Berger, AOAT 4:1, s. 18)*	år 7	598/97
2:a deportationen, Jojakin förd till Babylon	2 Kon. 24:11, 12; 2 Krön. 36:10; Jer. 52:28; BM 21946	år 7	597
Kampanjer till Hattu och Tigris	BM 21946	år 8-9	597-596/95
Uppror i NBKs armé. Upprors- planer bland fångarna sprids till Juda. Nbk till Hattu	BM 21946; Jer. 28:1f.; Jer. 29:1-3, 4-30	år 10	595/04
Kampanj till Hattu	BM 21946	år 11	594/03
Nbks byggverksamhet	Kungainskrift (Berger, AOAT 4:1, s. 108)*	år 12	593/92
Jerusalem belägras i 2½ år, ödelagt. 3:e deportationen	2 Kon. 25:1f.; Jer. 32:1-2;	år 15-18	589-587
Hesekiel förutsäger Tyrus belägring	Hes. 26:1, 7	år 18	587
Nbk belägrar Tyrus i 13 år	Josefos' <i>Ant.</i> X:xi,1; Ap. I:21	år 19-32	586-573/72
Hesekiel bekräftar att belägringen är över	Hes. 29:17-18	år 33	572/71
Nbk angriper Egypten som förutsagts	BM 33041 (Jer. 43:10f.; Hes. 29:1-16, 19-20)	år 37	568/67
Nbk dör. Evil-Merodaks tillträdesår	Jer. 52:31-34; 2 Kon. 25:27-30	år 43	562/61

* AOAT 4:1 = *Alter Orient und Altes Testament*, vol. 4:1 (Neukirchen-Vluyn, Neukirchener Verlag, 1973).

Att några judar under ett tidigt skede tolkade ordet ”tider” i Daniels 4:e kapitel som ”år” kan man även se i den så kallade ”Nabonids bön” (*Prayer of Nabonidus*), ett fragmentariskt arameiskt dokument som påträffades bland Dödahavsrullarna i Qumran, Grotta 4, och som har daterats till ca. 75-50 f Kr. Detta dokument säger att Nabonidus drabbades av en elakartad inflammation ... i sju år” i oasen Teman. **(39)**

Vilka andra alternativ finns det? Den kristne skribenten Hippolytos från första hälften av 200-talet e Kr, som insåg att den bokstavliga betydelsen av det arameiska ordet '*iddan* inte är ”år” utan ”period” eller ”årstid”, skriver att en del betraktade en ”tid” som en av årets fyra årstider. Sju ”årstider” skulle då blir mindre än två år. Biskop Theodoros från 400-talet noterade emellertid att folk i gamla tider, till exempel babylonierna och perserna, talade om bara *två* årstider, vinter och sommar, de regniga och torra årstiderna. **(40)** Detta var också fallet bland hebréerna. I Bibeln finns det inga hänvisningar till vår och höst, bara till sommar och vinter. Enligt detta resonemang skulle Nebukadnessars ”sju tider” av vansinne motsvara tre och ett halvt år.

Några av de mest respekterade konservativa bibelforskarna i nyare tid, som till exempel Carl F. Keil och Edward J. Young, antingen förkastar eller tvivlar starkt på teorin att de ”sju tiderna” i Daniels 4:e kapitel avser sju år. Assyriologen Donald J. Wiseman föreslår till och med att de ”sju tiderna” bör förstås som ”sju månader”. **(41)** Vilka som helst av dessa sistnämnda förslag skulle vara i god överensstämmelse med den information vi numera har om Nebukadnessars regering.

Några kommer naturligtvis att peka på Uppenbarelsebokens 12:e kapitel och argumentera att eftersom 3½ ”tider” i vers 14 motsvarar de 1260 dagarna (= 3½ år) i vers 6, så måste sju tider betyda 2520 dagar eller sju år.

Men det finns inget skäl till att tro att det sätt på vilket ”tider” används i Uppenbarelsebokens 12:e kapitel automatiskt är tillämpligt även i andra sammanhang. Fakta kvarstår att eftersom det arameiska ordet '*iddan* helt enkelt betyder ”tid, period, årstid”, kan det användas om perioder av olika längd. Det syftar inte på samma fastställda period överallt där det används. Sammanhanget måste alltid avgöra dess betydelse. Och även om det kunde visas att ”tid, tider och en halv tid” i Daniels 7:e kapitel, vers 25, betyder tre och ett halvt år, skulle detta fortfarande inte bevisa att de ”sju tiderna” eller ”perioderna” (*New American Standard Bible*) eller ”årstiderna” (*Rotherham, Tanakh*) i Daniels 4:e kapitel, verserna 16, 23, 25 och 32 (i NV) betyder ”sju år”. De två kapitlen handlar om två mycket olika händelser och perioder och bör därför inte blandas ihop.

I den föregående diskussionen har det visats att ”hedningarnas tider” i Lukas 21:24 inte kan bevisas vara en anspelning på de ”sju tiderna” i Daniel 4. Det finns inte heller något bevis för att Nebukadnessars ”sju tider” av vansinne förebildade en annan period som uppgick till 2520 år av hedniskt herravälde. Slutligen visades det att de ”sju tiderna” inte ens kan bevisas utgöra sju år. Alla dessa identifieringar är helt klart ingenting annat än grundlösa och obibliska spekulationer.

C. UPPRÄTTANDET AV KRISTI RIKE

Som det påpekades i kapitel 1 i detta arbete uppfylldes ingen av de förutsägelser som pastor Russell hade knutit till årtalet 1914. När Första Världskriget slutade styrdes jorden fortfarande av hedniska nationer i stället för av Kristi rike, och Jerusalem i Palestina ockuperades fortfarande av

en hednisk nation. Det var tydligt att *tiden* för de händelser som hade förväntats inte kunde vara rätt. Men att dra en så enkel slutsats var ingen lätt sak. Och dessutom hade ändå *något* inträffat: Första Världskriget. Så man menade att tiden trots allt var rätt. Russells efterföljare drog därför slutsatsen att de hade väntat ”fel sak i rätt tid”. (42)

C-1: Felslagna förväntningar – fel sak i rätt tid?

Gradvis utvecklades ett nytt apokalyptiskt mönster. Första världskriget och de kriser som följde kom att betraktas som *en början* till krossandet av de hedniska nationerna. År 1922 förklarade J. F. Rutherford, Sällskapetets nye president:

”Gud beviljade de hedniska världerna en ’arrendetid’ på 2520 år, vilken skulle utlöpa omkring augusti 1914. Sedan kom Godsägaren, den rättmätige härskaren (Hesekiel 21:27), och började vidta vräkningsåtgärder. Det bör inte förväntas att han plötsligt skulle sopa undan allting, ty Herren gör inte saker och ting på det sättet; men han skulle behärska de stridande parterna och låta dessa själva förinta den nuvarande ordningen; och medan detta pågick skulle han låta sina trogna efterföljare avge ett omfattande vittnesbörd för världen”. (43)

Detta påminner oss om de förklaringar som redaktörerna för Pastoral Bible Institute senare gav till att året 1934 slog fel, som vi såg tidigare. Upprättandet av Guds rike hade tidigare uppfattats som en process som började år 1878 och skulle kulminera år 1914 med krossandet av de hedniska nationerna. (44) Men år 1922 flyttades startpunkten för denna process framåt från 1878 till 1914, och krossandet av de hedniska nationerna förväntades äga rum i en nära framtid. Denna nya tolkning presenterades av J. F. Rutherford vid konventet i Cedar Point den 5-13 september 1922 i talet ”The Kingdom of Heaven is at Hand” (”Himmelriket är nära”).

Tre år senare, i artikeln ”Birth of the Nation” (”Nationens födelse”) i *The Watch Tower* för 1 mars 1925, presenterades en ny tolkning av Uppenbarelseboken 12:1-6, som var anpassad till denna nya uppfattning om rikets upprättande och som gick ut på att riket hade blivit ”fött i himlen” år 1914. Det året hade Jesus Kristus börjat sin regering: ”I och med slutet av det judiska året 1914 tog han, som har rätten därtill, till sig sin stora makt och började regera; nationerna vredgades, och Guds vredesdag började. – Hesekiel 21:27; Uppenbarelseboken 11:17, 18.” (45)

C-2: Den ”nedtrampade” staden Jerusalem omlokaliserad

Men hur förhöll det sig då med hedningarnas förtrampande av Jerusalem? Vid slutet av 1914 var staden Jerusalem fortfarande ockuperad av en hednisk nation, det turkiska väldet. I ett försök att ”förklara” detta pinsamma faktum argumenterade pastor Russell för att förföljelsen av judarna vid denna tid praktiskt taget tycktes ha avstannat överallt i världen, och han såg i detta en bekräftelse av sin uppfattning att hedningarnas tider hade utlöpt. (46)

Men i december 1917, mer än ett år efter Russells död, inträffade en intressant sak. Den 9 december det året intog den brittiske generalen Allenby i samverkan med araberna Jerusalem och gjorde därmed slut på den nästan sju hundra år långa turkiska ockupationen. Denna händelse uppfattades av många kristna som ett mycket viktigt tidstecken. (47)

Jerusalems befrielse från turkarna år 1917, liksom även den så kallade Balfour-deklarationen den 2 november 1917, enligt vilken den brittiska regeringen förband sig att understödja

upprättandet av ett judiskt nationalhem i Palestina, ökade drastiskt den judiska immigrationen till Palestina. Från oktober 1922 till våren 1929 fördubblades på så sätt den judiska befolkningen i Palestina från 83.794 till omkring 165.000.

Vid den tiden förvaltades Palestina fortfarande av en icke-judisk eller hednisk nation (England) och judarna utgjorde fortfarande bara en minoritet (omkring 20 procent) av Palestinas befolkning. Landet Palestina och staden Jerusalem kontrollerades av allt att döma fortfarande av hedningarna. Men trots detta hävdade Sällskapet Vaktornets president, J. F. Rutherford, i sin bok *Liv*, som publicerades av Sällskapet Vaktornet år 1929 (på engelska), att de hedningarnas tider som Jesus hade talat om i Lukas 21:24 hade utlöpt 1914 och argumenterade för att den växande judiska immigrationen till Palestina var ett påtagligt bevis för slutsatsen att denna profetia hade uppfyllts.

Men kort efter utgivningen av boken *Liv* övergavs hela denna idé; judarnas återvändande till det ”utlovade landet” uppfattades inte längre som en uppfyllelse av profetiorna. Sedan 1931 har sådana profetior tillämpats på det *andliga* Israel. (48) Den logiska konsekvensen av denna förändring blev förstås att slutet på hedningarnas förtrampande av Jerusalem inte längre kunde tillämpas på den *bokstavliga* staden Jerusalem i Palestina:

”Den nutida staden Jerusalem där borta i Palestina är inte den store Konungen Gud Jehovas stad, även om kristenheten kallar vissa platser där för ’heliga’. Denna stad är dömd till förintelse vid denna världens ände. Men det sanna Jerusalem kommer att leva evigt såsom huvudstad i Jehovas universella organisation. Vi menar det nya Jerusalem, varav Jesus Kristus gav en symbolisk syn åt aposteln Johannes på ön Patmos. ...

Jesus Kristus är ’konungarnas Konung och herrarnas Herre’ över detta sanna Jerusalem. Vid slutet av hedningarnas tider år 1914 blev han insatt på tronen såsom fungerande styresman i ’den store Konungens [dvs. Jehovas] stad’. Efter ett avbrott på 2.520 år, varunder hedniska makter varit rådande, uppsteg sålunda det teokratiska herradömet över jorden på nytt till makt i det nya Jerusalem för att aldrig mera bli förtrampat av hedningarna.” (49)

Vad var då, närmare bestämt, detta ”Nya Jerusalem”? I boken *Må din vilja ske på jorden* (1962; eng. 1958) förklarar Sällskapet Vaktornet på sidorna 93 och 94:

”Det Jerusalem, som långt tillbaka i tiden, år 607 f. Kr., blev omstörtat, representerade Guds rike, ty i denna stad fanns Jehovas förebildliga tron, på vilken Jehovas smorde satt såsom Guds konung. På samma sätt representerar det Jerusalem, som förtrampas av världsliga nationer, Guds rike. ... Slutet på Jerusalems förtrampande i samband med den fullständiga uppfyllelsen av orden om ’nationernas fastställda tider’ skulle innebära att det symboliska Jerusalem återupprättades, nämligen *Guds rike*.”

Slutet på hedningarnas förtrampande av Jerusalem tolkades alltså på ett helt nytt sätt. Enligt den nya tolkningen innebar det att Jesus Kristus installerades på Jehovas tron i det *himmelska* Jerusalem år 1914. (50) Men denna omlokalisering av det ”förtrampade Jerusalem” från jorden till himlen skapade andra frågor som aldrig har kunnat besvaras på ett fullt tillfredsställande sätt, och som vi nu skall övergå till att behandla.

C-3: Har två ”Kristi riken” upprättats?

I Sällskapet Vaktornets publikationer betonas det ständigt att Jesus Kristus ”insattes på tronen” år 1914 och att hans rike ”upprättades” i himlen vid slutet av hedningarnas tider det året. Vid den

tiden, hävdar man, började han regera ”mitt ibland sina fiender” i uppfyllelse av Psalm 110:1, 2. Som en första åtgärd mot dessa fiender påstås Jesus Kristus därefter ha kastat ut Satan och hans demonänglar ur himlen och ned till jorden i uppfyllelse av Uppenbarelseboken 12:1-10. (51)

Ett problem med detta scenario är att ett antal texter i Bibeln klart och tydligt visar att Jesus Kristus insattes på tronen i himlen redan vid sin uppståndelse och upphøjelse. I sin uppenbarelse till aposteln Johannes sade Jesus till exempel:

”Den som segrar, honom skall jag förünna att sätta sig med mig på min tron, *liksom också jag har segrat och satt mig med min Fader på hans tron.*” – Uppenbarelseboken 3:21, NV.

Att Kristi rike existerade redan under det första århundradet bekräftas även av aposteln Paulus, som i sitt brev till de kristna i Kolosse förklarade:

”Han [Fadern] har befriat oss från mörkrets myndighet och överfört oss till sin älskade Sons kungarike; med hjälp av honom har vi vår frigörelse genom en lösen, våra synders förlåtelse.” – Kolosserna 1:13, 14, NV.

Om Jesus Kristus insattes på tronen vid sin uppståndelse och upphøjelse och har regerat i sitt himmelska rike sedan dess, hur kan det då hävdas att han insattes på tronen och att hans rike upprättades *år 1914*?

För att lösa detta problem har Sällskapet Vaktornet tvingats dra slutsatsen att *två* Kristi riken har blivit upprättade: 1) Hans ”älskade Sons rike” (Kolosserna 1:13), som upprättades vid Kristi uppståndelse och upphøjelse, och 2) Det kungarike som tillhör ”vår Herre och hans Smorde” (Uppenbarelseboken 11:15, NV 2003), som påstås ha upprättats 1914.

Lägg märke till hur Sällskapet Vaktornet i sitt bibellexikon *Insikt i Skrifterna* försöker förklara skillnaden mellan dessa två ”Kristi riken”. I en kommentar till Paulus uttalande i Kolosserna 1:13, 14, som citerades ovan, säger denna ordbok:

”Från och med pingstdagen år 33 har Kristi kungarike varit ett andligt rike som härskar över det andliga Israel, dvs. kristna som av Guds ande har pånyttfötts som Guds andliga barn. (Joh 3:5, 6)” – (52)

Detta *första* Kristi rike förklaras alltså ha varit ett *begränsat* rike, med Jesus Kristus som regent bara över sin församling av efterföljare från pingstdagen och framåt.

Det *andra* Kristusriket är däremot *mycket större till omfattningen* och upprättades inte förrän 1914. Till stöd för denna uppfattning hänvisar det ovan citerade bibliska uppslagsverket till Uppenbarelseboken 11:15, där aposteln Johannes hörde höga röster i himlen kungöra att ”Kungaväldet över världen har nu kommit att tillhöra vår Herre och hans Smorde, och han skall härska som kung i evigheters evighet”. (NV 2003) Som förklaring till denna syn säger Sällskapet Vaktornet i sin bibelordbok:

”Detta kungavälde är av betydligt större omfattning än Guds ’älskade Sons kungarike’, som omnämns i Kolosserna 1:13. Guds ’älskade Sons kungarike’ upprättades på pingstdagen år 33 och härskar över Kristi smorda efterföljare, men riket eller kungaväldet som tillhör ’vår Herre

och hans Smorde' skulle upprättas vid slutet av 'nationernas fastställda tider' och härska över alla människor på jorden. (Lu 21:24)" – (53)

Men även om vi antar att Kristi regering från pingstdagen och framåt var begränsad till hans regering över sina smorda lärjungar (det "andliga Israel"), som Sällskapet Vaktornet hävdar, blir konsekvensen av denna uppfattning att Kristus, som den laglige arvingen till Davids tron, sedan pingstdagen och framåt har suttit på Jehovas tron (Uppenbarelseboken 3:21) i det *himmelska* Jerusalem och härskat över det *andliga* Israel, precis som David och hans son Salomo sades sitta på "Jehovas tron" i det *jordiska* Jerusalem och regerade över det *köttsliga* Israel. (54)

Med tanke på detta återupprättande av "Davids rike" under det första århundradet, *hur kan det påstås att "Jerusalem", tolkad som Guds rike, fortsatte att förtrampas av de hedniska nationerna på jorden under hela den efterföljande perioden, från pingstdagen och framåt ända till år 1914?*

De hedniska nationerna kunde naturligtvis inte "stiga upp till himlen" (Johannes 3:13) för att hindra Kristi styre under denna period. Förtrampandet av "Jerusalem" kan inte heller ha syftat på förföljelsen av det "andliga Israel" (Kristi efterföljare) på jorden, eftersom detta slags förföljelse inte upphörde 1914. Så vad betydde egentligen förtrampandet av "Jerusalem", och hur upphörde det 1914? Trots teorin om att Kristus fått två olika riken vid två olika tillfällen förblir denna fråga fortfarande obesvarad.

C-4: "Kungaväldet över världen" tillföll Kristus redan vid uppståndelsen

Ger Bibeln verkligen stöd åt idén att *två* olika riken har anförtratts Kristus vid två olika tillfällen? Var Kristi "första" rike begränsat till ett styre över hans smorda lärjungar från pingstdagen och framåt?

Denna idé tycks klart och tydligt motsägas av ett antal bibeltexter som betonar den universella omfattningen av den myndighet som gavs åt Jesus Kristus vid hans uppståndelse och upphøjelse. Till och med någon tid före sin himmelfärd förklarade Jesus för sina lärjungar:

"All myndighet i himlen och på jorden har blivit mig given." – Matteus 28:18, NV.

Den grekiska tempusformen, som översatts "har blivit ... given", uttrycker något som har hänt i det förflutna och visar att Jesus Kristus *redan vid den tiden var i besittning av all myndighet i himlen och på jorden.* (55) Vilken ytterligare makt eller myndighet kan då tänkas ha återstått att ge honom år 1914?

Den maktställning Jesus fick efter sin uppståndelse betonades också av aposteln Paulus i Efesierna 1:20-23:

"Han [Gud] väckte upp honom från de döda och satte honom på sin högra sida i de himmelska regionerna, *högt över varje regering och myndighet och makt och herradöme och varje namn som nämns, inte bara i denna tingens ordning, utan också i den som skall komma. Han lade också allting under hans fötter* och gjorde honom till huvud över allting åt församlingen, som är hans kropp, fullheten av honom som uppfyller allt i alla." (NV)

Lägg märke till att Paulus i detta avsnitt förklarar att Kristi herravälde inte var begränsat bara till hans församling utan omfattade ”allting”, ”varje regering och myndighet och herradöme och varje namn som nämns”. På liknande sätt skriver Paulus i Kolosserna 2:10 att Kristus ”är huvudet för all regering och myndighet”. Och i Uppenbarelseboken 1:4-5 sänder aposteln Johannes hälsningar till ”de sju församlingar som är i provinsen Asien” från Jesus Kristus, ”härskaren över jordens kungar” (NV).

Egendomligt nog tycks Sällskapet Vaktornet, i artikeln om ”Jesus Kristus” i sitt uppslagsverk *Insikt i Skrifterna*, motsäga sin idé om ett begränsat Kristi rike från pingsten och framåt genom att förklara att han alltsedan sin uppståndelse ”*leder en regering som härskar över hela universum*”. Lägg märke till följande anmärkningsvärda uttalanden på sidan 1236 i Band I:

”Efter sin uppståndelse sade Jesus till sina lärjungar: ’All myndighet i himlen och på jorden har blivit mig given.’ (Mt 28:18) Därmed visade han att han *leder en regering som härskar över hela universum*. Aposteln Paulus förklarade att Jesu Fader har lagt ’allt under honom [Jesus]’, givetvis med undantag av ’den som har lagt allt under honom’, dvs. Jehova, den suveräne Guden. (1Kor 15:27; Heb 1:1-14; 2:8) Jesu Kristi ’namn’ är därför ’förmäligare’ än Guds änglars namn i det avseendet att hans namn omfattar eller står för *hela den verkställande myndighet som Jehova har gett honom*. (Heb 1:3, 4)” (Min kursivering)

Om Jesus Kristus redan vid sin uppståndelse och upphöjelse blev given ”all myndighet i himlen och på jorden”, och om han sedan dess har varit ”huvudet för all regering och myndighet” och ”härskaren över jordens kungar” och därför, som till och med Sällskapet Vaktornet erkänner, ”leder en regering som härskar över hela universum”, hur kan det då påstås att Kristi regering från pingsten och framåt var begränsad till ett styre över hans församling av efterföljare, och att ”kungariket över världen” inte blev ”vår Herres och hans Smordes” rike förrän 1914?

C-5: Att vänta ”vid Guds högra sida” – på vad?

Under den sista dagen av sitt jordeliv förklarade Jesus för medlemmarna av Sanhedrin, judarnas högsta domstol, att hans rikes styre nu skulle börja. Han sade: ”*Från och med nu skall emellertid Människosonen sitta på Guds krafts högra sida.*” – Lukas 22:69, NV. (56)

Att Kristus efter sin uppståndelse upphöjdes till ”Guds högra sida” betonas gång på gång av de nytestamentliga skribenterna. Frasen ”sitta på Guds högra sida” är en hänvisning till Psalm 110:1, en text som citeras eller anspelas på i Nya Testamentet oftare än någon annan text i Gamla Testamentet. (57) Denna psalm tolkas konsekvent av Nya Testamentets skribenter som en beskrivning av Kristi upphöjelse till Guds tron efter hans uppståndelse. (58) De första två verserna säger:

”Jehovas uttalande till min Herre lyder: ’Sätt dig på min högra sida tills jag lägger dina fiender som en pall för dina fötter.’ Din styrkas stav skall Jehova sträcka ut från Sion: ’Dra kuvande fram mitt ibland dina fiender.’ ” – Psalm 110.1, 2, NV.

För att komma förbi Bibelns bevis för att Kristi universella styre ”mitt ibland sina fiender” började vid tiden för hans uppståndelse och upphöjelse förklarar Sällskapet Vaktornet att Kristi sittande ”på Guds högra sida” inte betyder inte att han då började regera utan att han har suttit där

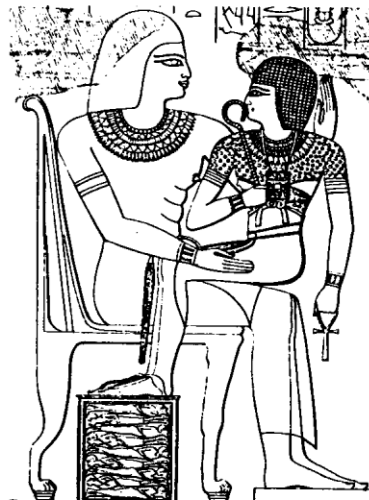
och väntat på att hans styre skall börja. Ett stöd för denna uppfattning finner man i det sätt på vilket Hebréerna 10:12, 13 hänvisar till Psalm 110:1, 2:

Thutmose III (c. 1490-1436 BCE)
at the right hand of his god Amon.

Pharaoh Horemheb (c. 1332-1305 BCE)
at the right hand of his god Horus.

Amenophis II (c. 1427-01 BCE) and Amenophis III (1391-53 BCE)
pictured on Egyptian paintings as enfants on their nurses' laps, with
Egypt's enemies placed as a footstool beneath the feet of the future kings.

Bilden av kungen sittande på sin guds tron förekom också i den bibliska världen utanför Bibeln, liksom även bilden av besegrade fiender placerade som en pall för hans fötter. – Bilden ovan visar (1) Thutmose III på högra sidan av sin gud Amon, (2) Farao Horemheb på högra sidan av sin gud Horus, (3) Amenophis II och (4) Amenophis III på egyptiska målningar som barn i knäna på sina ammor, med Egyptens fiender placerade som en pall under de framtida kungarnas fötter. – R. Lepsius, *Denkmäler aus Aegypten und Aethiopien* (Berlin 1849-58), vol. 5, Bl. 62 och 69a; L. Borchardt, *Statuen und Statuetten von Königen und Privatleuten* (Berlin 1925), Bl. 93:554; O. Keel, *The Symbolism of the Biblical World* (Winona Lake: Eisenbrauns, 1997), s. 255, 263.

”Kristus började inte härska som kung i Guds regering, när han återvände till himmelen efter sin uppståndelse. Som aposteln Paulus säger, skulle han i stället få vänta en tid: ’Denne [Jesus Kristus] har framburit ett enda slaktoffer för synder för beständigt och har satt sig på Guds högra sida och *väntar från den tiden* tills hans fiender blir lagda som en pall för hans fötter.’ (Hebréerna 10:12, 13) När tiden var inne för Kristus att börja härska, sade Jehova till honom: ’Drag kuvande [eller segrande] fram mitt ibland dina fiender.’ – Psalm 110:1, 2, 5, 6, NW.” (59)

Men denna förklaring av ordet ”väntar” i Hebréerna 10:12, 13 skapar andra problem. I sin översikt över Kristi regering i 1 Korintierna 15:24-28 avslutar Paulus med att förklara att ”när allt har lagts under honom [Kristus], då skall Sonen själv också underordna sig den som har lagt allt under honom, för att Gud skall vara allt för alla”. Denna förklaring väcker följande fråga:

1. Om Kristus skulle vänta tills Gud hade lagt alla fiender under han fötter *innan hans regering kunde börja*, och om han då, ”när allt har lagts under honom”, skulle lämna över riket åt Gud, *vad blir det då av hans regering?* När tiden har kommit för honom att börja regera, då är det tid för honom att överlämna riket åt Gud!

En annan fråga som uppstår på grund av Sällskapet Vaktornets förklaring är denna:

2. Om Kristus inte kunde *börja regera* förrän Gud hade lagt alla hans fiender som en pall för hans fötter, och om Kristus inte började regera förrän 1914, hur kan det då påstås att alla fiender – inbegripet *döden*, ”den siste fienden” (1 Korintierna 15:26) – hade lagts under hans fötter vid den tiden?

Egendomligt nog medger Sällskapet Vaktornet att dessa fiender *fortfarande var aktiva* år 1914 då Kristus påstås ha blivit insatt på tronen, så att han vid den tiden började härska ”mitt ibland sina fiender”. I själva verket förklaras hans första åtgärd som kung ha varit att angripa sina främsta fiender, Satan och hans änglar, vilka han sägs ha kastat ut ur himlen år 1914! (60)

En tredje fråga att ställa blir därför:

3. Om Kristus inte kunde *börja regera* förrän Gud hade lagt alla hans fiender *under hans fötter*, hur kunde han då ha börjat regera ”mitt ibland sina fiender”, och varför måste han börja sin regering med att starta ett krig mot dem om de redan var besegrade?

Det är uppenbart att en tolkning som är så skriande inkonsekvent inte kan vara korrekt. Kristi ”väntan” på Guds högra sida kunde inte ha varit en väntan på att hans regering skulle *börja*. Som framgår av andra parallella texter har det varit en väntan på att hans regerande ”mitt ibland sina fiender” skulle *upphöra* eller nå sitt avslutande skede.

Den tid Kristus har suttit på Guds högra sida kan inte ha varit en period av passiv väntan på att Gud skall lägga hans fiender under hans fötter. Visserligen framställs det flera gånger som att Gud är den som lägger fienderna under Kristi fötter. Men som det visas redan i Psalm 110:1, 2 är det Kristus själv som går till angrepp mot dessa fiender, fastän det sker i Guds kraft. Jehovas inbjudan till honom att sätta sig på hans högra sida följs av orden:

”Din styrkas stav skall Jehova sträcka ut från Sion: *’Dra kuvande fram mitt ibland dina fiender.’*” – Psalm 110:2, NV 2003.

Texten anger klart och tydligt att detta aktiva styre mitt ibland fienderna skulle börja så snart som Kristus hade satt sig på Guds högra sida, inte efter en vänteperiod på nästan 1900 år. Kristi ”väntan” kan därför bäst förklaras som att han med förväntan såg fram mot slutresultatet av sitt eget aktiva utövande av styret, den slutliga och fullständiga segern över sina fiender. **(61)**

Detta är tydligen också hur aposteln Paulus förstod Kristi väntan på Guds högra sida, nämligen som en period av aktivt regerande tills han har lagt alla fiender under sina fötter. I sitt första brev till Korintierna förklarar Paulus:

”Därefter kommer slutet, då han överlämnar riket åt Gud, Fadern, *sedan han gjort slut på varje välde, varje makt och kraft. Ty han måste regera tills han har lagt alla fiender under sina fötter.*” – 1 Korintierna 15:24, 25, FB.

Lägg märke till att Paulus säger att Kristus måste regera *tills* – inte *från den tid då* – fienderna har lagts under hans fötter. Enligt Paulus har Kristus härskat som kung ända från sin uppståndelse och upphöjelse. Kristi fiender existerade naturligtvis även på den tiden. Hans regerande från den tiden och framåt har därför nödvändigtvis varit ett härskande ”mitt ibland sina fiender”.

Paulus beskrivning anger att själva syftet med Kristi regering är att erövra och lägga under sig dessa fiender. När detta syfte har uppnåtts skall han överlämna riket åt Gud. Som bibelkännaren T. C. Edwards så träffande anmärker i sin kommentar till denna text:

”Denna vers betyder att Kristus regerar tills han, efter en lång, utdragen krigsföring, har lagt alla sina fiender under sina fötter. Kristi regering är därför inte ett millennium av fred, utan en oavbruten konflikt som mynnar ut i en slutlig triumf.” **(62)**

Kristus har alltså – utrustad med ”all myndighet i himlen och på jorden” – *regerat*, ja dragit ”*kuvande fram*”, mitt ibland sina fiender, ända sedan sin uppståndelse och upphöjelse till Guds tron. Vilka är dessa ”fiender” och på vilket sätt har Kristus underkuvat dem sedan dess?

C-6: Hur Kristus regerar ”mitt ibland sina fiender”

I Psalm 110:5, 6 framställs de fiender som skall underkuvas som jordiska kungar och nationer:

”Jehova på din högra sida skall krossa kungar på sin vredes dag. Han skall verkställa dom bland nationerna, han skall fylla dem med döda kroppar.” **(63)**

I Nya Testamentet flyttas emellertid uppmärksamheten från de synliga fienderna till de fientliga makterna i den andliga världen. Skälet till detta är utan tvivel att krossandet av jordiska kungar och nationer som är fientliga till Guds rike inte kommer att befria universum från de verkliga fienderna – de andliga makterna, som med hjälp av synden och döden håller människor i slaveri. Som aposteln Paulus förklarar står vår verkliga strid ”inte mot kött och blod utan mot furstar och väldigheter och världshärskare här i mörkret, mot ondskans andemakter i himlarna”. – Efesierna 6:12, FB.

Det är dessa andliga makter som de nytestamentliga skribenterna, både i 1 Korintierna 15:24-26 och på andra ställen, identifierar som Kristi främsta fiender, mot vilka han för krig och slutligen kommer att tillintetgöra för alltid. (64)

Utrustad med ”all myndighet i himlen och på jorden” skulle det naturligtvis ha varit en lätt sak för Kristus att på ett ögonblick förintä alla dessa fientliga makter. I verkligheten beskriver en del bibeltexter striden som redan vunnit vid Kristi uppståndelse och upphöjelse och dessa makter som redan besegrade och underkuvade. (Kolosserna 2:15; 1 Petrus 3:22) Men detta språkbruk används tydligen för att beskriva Kristi allomfattande makt och den upphöjda ställning han fick efter sin uppståndelse, ”högt över varje regering och myndighet och makt och herradöme”. (Efesierna 1:21, 22) Som författaren till Hebréerbrevet förklarar finns det mera som är inbegripet, eftersom ”vi ... inte ännu [ser] allt vara lagt under honom”. – Hebréerna 2:8, NV.

Om Kristi främsta fiender är de fientliga *andliga* makterna, då kan hans ”kuvande” mitt ibland dem knappast innebära att han kuvar dem i ett utdraget *fysiskt* eller *bokstavligt* krig. Som aposteln Paulus förklarar kan Satan, ”härskaren över luftens myndighet, den ande som nu är verksam i olydnadens söner”, hålla människor i slaveri enbart på grund av deras överträdelser och synder. (Efesierna 2:2, NV) Men genom Kristi död har Gud sört för ”vår frigörelse genom en lösen, våra synders förlåtelse”, vilket har gjort det möjligt för honom att befria människor ”från mörkets myndighet” och föra över dem ”till sin älskade Sons kungarike”. – Kolosserna 1:13, 14, NV.

Under århundradenas lopp har miljontals människor genom sin tro på Kristus på så sätt blivit befriade från ”mörkets myndighet”. Genom sådana erövringar har Kristus dragit ”kuvande fram mitt ibland sina fiender” och hans rike har växt till och bevisat sig vara segerrikt.

Bibeln presenterar därför Kristi död för våra synder som en vändpunkt för mänskligheten och som en avgörande seger över Satan, huvudet över de fientliga makterna i den andliga världen. (Hebréerna 2:14, 15) Även om de fortfarande är verksamma har deras makt och inflytande sedan dess i allt högre grad begränsats och kuvats. De har inte kunnat förhindra att de goda nyheterna om Jesus Kristus nått ut till ett växande antal människor världen över och gjort det möjligt för dem att bli befriade från ”mörkets myndighet” och förda under Kristi myndighet.

C-7: Satans ”nerslungande” från himlen

I Bibelns bildspråk kan en persons upphöjelse till en hög ställning omtalas som ett ”uppstigande till himlen” eller ”till skyarna”, där han kan liknas vid en lysande stjärna. På motsvarande sätt kan en persons förödmjukelse, nederlag eller fall från en hög ställning liknas vid ett nedkastande eller fall ”från himlen”. (65) I sin beskrivning av hur den stolte och högmodige kungen av Babylon hade fallit använde Jesaja denna bild:

”Hur har du inte fallit från himlen, du strålande stjärna, du gryningens son! Hur har du inte blivit fälld till jorden, du som slog ner folken till marken! Du sade i ditt hjärta: ’Jag skall stiga upp till himlen, ovanför Guds stjärnor skall jag upprätta min tron. Jag skall sätta mig på mötesberget längst upp i norr. Jag skall stiga upp över molnens höjder, jag skall göra mig lik den Högste.’ Men ner till dödsriket blev du förd, längst ner i graven.” – Jesaja 14:12-15, FB. (66)

Även Jesus använde ett liknande språk när han talade om staden Kapernaum, som han hade valt till sin boplatz och där han hade utfört många av sina underverk. (Matteus 4:13-16) Men detta skulle inte bli någon anledning för staden att berömma sig:

”Och du, Kapernaum, skall väl du bliva upphöjt till himmelen? Nej, ned till dödsriket måste du fara.” – Lukas 10:15, *SKB 1917*.

Ett annat exempel på detta språkbruk finner vi i de nästföljande verserna, som berättar om de sjuttiofå lärjungar Jesus hade sänt ut och vilka nu kom glada tillbaka och sade: ”Herre, till och med de onda andarna lyder oss i ditt namn.” (Lukas 10:1, 17, *FB*) Till svar sade Jesus: ”Jag såg Satan falla ner från himlen som en blix.” – Lukas 10:17, 18, *FB*.

Det verkar inte sannolikt att Jesus menade att han såg Satan bokstavligen falla från himlen. Uttalandet är snarare ett livfullt uttryck för den hänförelse han kände inför lärjungarnas rapport, eftersom han visste att deras framgångsrika tjänst (liksom hans egen) var ett förebud om Satans nära förestående fall från sin maktställning.

Att Jesu Kristi död, uppståndelse och upphöjelse skulle innebära ett avgörande nederlag för Satan framgår också av det som Jesus sade till judarna vid sin ankomst till Jerusalem några få dagar före sin död:

”Nu går en dom över världen. Nu skall denna världens furste kastas ut.” – Johannes 12:31, *FB*.

Det är tydligen denna seger över Satan och hans änglar som beskrivs i symboliska scener i Uppenbarelseboken 12:1-12. I en syn fick aposteln Johannes se ”i himlen” en havande kvinna ”klädd i solen och med månen under sina fötter och en krona av tolv stjärnor på sitt huvud”. En stor sjuhövdad drake, som senare identifieras som ”den gamle ormen, som kallas Djävul och Satan”, sågs stående framför kvinnan som skulle föda, färdig att uppsluka hennes barn när hon hade fött det. Kvinnan ”födde ett barn, en son, som skall styra alla folk med järnspira, och hennes barn blev uppryckt till Gud och till hans tron.” – Uppenbarelseboken 12:1-5, *FB*.

Detta kan omöjligen vara en bild av upprättandet av Guds rike i himlen år 1914, som Sällskapet Vaktornet anser. Hur kunde Kristi rike ha varit så svagt år 1914 att det löpte risk att uppslukas av Satan och därför måste ”ryckas upp” från hans gapande käftar till Guds tron? En sådan åsikt står i den skarpaste motsättning till Nya Testamentets lära att Kristus ända sedan sin uppståndelse är i besittning av ”all myndighet i himlen och på jorden” och är upphöjd ”högt över varje regering och myndighet och makt och herradöme”. – Matteus 28:18; Efesierna 1:21, *NV*.

Det fanns bara en tid när Jesus uppenbarligen befann sig i en så sårbar situation att Satan trodde att han kunde ”uppsluka” honom, och det var under hans jordeliv. Det var under denna period som Satan försökte hindra Kristi ”födelse” som världens härskare. Från barnamorden i Betlehem till Jesu slutliga avrättning under Pontius Pilatus var Jesus hans huvudmålta. Men Satan hade ingen framgång, eftersom Kristus uppstod och ”blev uppryckt till Gud och till hans tron”.

Som bibelforskare ofta har noterat är framställningen av Kristi tronbestigning som en ”födelse” i Uppenbarelseboken 12:5 en anspelning på Psalm 2:6-9:

” ’Det är jag som har insatt min kung på Sion, mitt heliga berg.’ Låt mig kungöra Jehovas förordning; han har sagt till mig: ’Du är min son, jag har i dag blivit din fader. Begär av mig, så skall jag ge dig nationer som arvedel och jordens ändar som besittning. Du skall slå sönder dem med järnspira, som ett lerkärl skall du krossa dem.’ ” (NV)

Kvinnan klädd i solen, den sjuhövdade draken och barnet som blev uppryckt till Gud och till hans tron, enligt en illustration på sidan 18 i tidskriften *Vaktornet* för den 15 augusti 1981. Enligt Sällskapet Vaktornets tolkning uppfylldes denna profetiska syn år 1914, när Kristi rike (barnet) sägs ha upprättats (fötts) i himlen av ”Guds himmelska organisation” (kvinnan), trots Satans (drakens) försök att förhindra Kristi tronbestigning.

Nya Testamentets skribenter tillämpar gång på gång denna på Kristi upphøjelse till Guds högra sida. (Apostlagärningarna 13:32, 33; Romarna 1:4; Hebréerna 1:5; 5:5) **(67)** Denna messianska psalm talar också, i likhet med Uppenbarelsboken 12:5, om att Kristus har fått makten att krossa nationerna ”med en järnspira”. **(68)**

I Uppenbarelsboken 12:7-12 presenteras en annan scen ”i himlen” för Johannes, en krigsscen: ”Mikael och hans änglar gav sig i strid med draken; och draken och dess änglar stred” mot dem. Striden slutade med ett fullständigt nederlag för Satan och hans änglar:

”Så blev den store draken nerslungad, den ursprunglige ormen, han som kallas Djävul och Satan, han som vilseleder hela den bebodda jorden; han slungades ner till jorden, och hans änglar slungades ner med honom. Och jag hörde en hög röst i himlen säga: ’Nu har räddningen och makten och kungariket, som tillhör vår Gud, och myndigheten, som tillhör hans Smorde, blivit en verklighet, ty våra bröders anklagare har slungats ner, han som anklagar dem dag och natt inför vår Gud!’ ” – Uppenbarelsboken 12:9, 10, NV.

Det utrop som följde på utkastandet av Satan och hans änglar, att ”nu har räddningen och makten och kungariket, som tillhör vår Gud, och myndigheten, som tillhör hans Smorde, blivit en

verklighet”, pekar tydligt på tiden för Kristi död, uppståndelse och upphöjelse, som vid den tiden hade blivit given all myndighet i himlen och på jorden.

Att ”kriget i himlen” knappast kan vara avsett att uppfattas som ett *bokstavligt* krig framgår av de följande verserna. När Satan hade kastats ner till jorden förföljde han ”kvinnan” som hade fött gossebarnet, och gick sedan bort för att ”*föra krig* mot de övriga av hennes avkomma” som ”har arbetet att vittna om Jesus”. (Uppenbarelseboken 12:13-17) I vers 11 förklaras det att de av Kristi efterföljare som blev martyrer i detta krig ”har segrat över honom [Satan] på grund av Lammets blod och på grund av sitt vittnesbörds ord”.

Detta förklarar vad slags ”krig” det handlar om: Genom sin död som ett offerlamm besegrade Kristus Satan och orsakade hans ”fall från himlen”. Kristna martyrer beskrivs som delaktiga i denna seger genom att lyckas besegra Satan ”på grund av Lammets blod”. Satan, ”anklagaren”, är inte längre i stånd till att anklaga dem ”dag och natt inför vår Gud” därför att de, genom Kristi död, har fått sina synder förlåtna. Av allt att döma är därför detta ”krig i himlen” en symbolisk framställning av Kristi seger över Satan genom hans död som ett offerlamm. Uppenbarligen har detta ”krig” ingenting att göra med året 1914.

Som det visades ovan ledde den felslagna förutsägelsen att förtramandet av staden Jerusalem skulle upphöra 1914 till att hela denna idé måste tolkas om. När året 1914 hade gått till ända och staden Jerusalem fortsatte att kontrolleras av hedniska nationer, ändrade Sällskapet till sist platsen för förtramandet till det *himmelska* Jerusalem. Man argumenterade nu för att förtramandet upphörde genom att Kristi rike upprättades *i himlen* år 1914.

Men som det vidare har visats, motsägs denna idé av en rad texter i Bibeln, vilka otvetydigt fastslår att Kristi universella rike upprättades vid hans uppståndelse och upphöjelse, då han också började regera ”mitt ibland sina fiender”.

Slutligen granskades påståendet att Satan kastades ned från himlen år 1914, en lära som visades vara ohållbar ur biblisk synpunkt. Bibeln gör det klart att ”Satans fall” orsakades av Kristi död och uppståndelse.

Bibeln visar alltså att ett antal händelser som Sällskapet Vaktornet påstår ägde rum 1914 i verkligheten inträffade vid Jesu död, uppståndelse och upphöjelse.

Hur förhåller det sig då med 1914? Har detta årtal någon profetisk betydelse över huvud taget?

D. ÅRET 1914 I ETT STÖRRE PERSPEKTIV

Som tidigare har beskrivits i kapitel 1 fick de omvälvningar i Europa och andra delar av världen som orsakades av franska revolutionen och Napoleonkrigen många att tro att ”ändens tid” hade börjat 1798 eller däromkring, och att Kristus skulle komma tillbaka före slutet av den generation som då levde. Otaliga tidsscheman för sluttidens händelser utarbetades, vilka senare antingen fick överges eller omarbetas.

När 1800-talet slutligen gick till ända och de kaotiska händelser som hade inlett detta sekel blev alltmera avlägsna, förblekade den profetiska betydelse som hade knutits till denna period och blev snart bortglömd av de flesta människor.

Nu har ännu ett sekel passerat och även de kaotiska händelserna 1914-1918 tillhör början av ett förgånget århundrade. Är det möjligt att även de tolkningar som har knutits till året 1914 kommer att förblekna och till sist bli förkastade och bortglömda? Det finns skäl att tro att den profetiska betydelse som har knutits till detta årtal inte kommer att bli så lätt att göra sig av med.

Det är inte bara fråga om en felaktig kronologi som måste korrigeras. Sällskapet Vaktornets unika anspråk på att vara Guds enda jordiska kanal och språkrör i vår tid är nära förknippat med detta årtal.

Om ledarna för Vaktornets organisation skulle erkänna att Kristi rike *inte* upprättades 1914 och att Kristus *inte* kom tillbaka osynligt det året, skulle de också tvingas erkänna att Kristus *inte* gjorde någon särskild inspektion av de kristna samfundet vid den tiden och *inte heller* satte medlemmarna av Charles Taze Russells rörelse ”över alla sina tillhörigheter” år 1919. Då skulle de även tvingas erkänna att deras anspråk på att vara Guds enda ”kanal” och ”språkrör” på jorden är *falskt* och att de under nästan ett helt århundrade har framträtt på världsscenen *i en falsk roll med ett falskt budskap*.

Så mycket av rörelsens identitet har ”investerats” i året 1914 att det skulle kräva ett oerhört steg för ledningen att erkänna att det sofistikerade system av profetiska tolkningar som ingjuts i detta årtal bara är ett fantasifoster. Att öppet erkänna detta skulle kräva ett stort mått av mod och ödmjukhet. Det verkar inte särskilt troligt att de nuvarande ledarna för organisationen är beredda att på det sättet desarmera det profetiskt laddade året 1914.

Sällskapet Vaktornet vidhåller dessutom att inte bara dess *kronologi* utan också *händelserna* sedan 1914 bevisar att detta årtal markerade början till ”ändens tid”. **(69)** Med hänvisning till Jesu profetia i Matteus 24:e kapitel hävdar man att krig, hungersnöd, farsoter, jordbävningar, laglöshet och annat elände sedan 1914 utgör ”tecknet” på Kristi ”osynliga närvaro” sedan det året. Fastän det medges att även tidigare generationer har haft sin del i sådana olyckor, påstår Sällskapet Vaktornet att de har ökat *i en omfattning utan motstycke* sedan 1914. Är detta sant?

För att kunna kontrollera om detta påstående är korrekt är det nödvändigt att undersöka vilken omfattning allt detta elände hade under tidigare århundraden, något som hittills aldrig har skett i Vaktornets publikationer. Eftersom de flesta människor är främlingar för det förgångna, är det vanligen lätt att övertyga dem om att tiden sedan 1914 har varit mer olycksdrabbad än tidigare perioder. De flesta människor kan ha svårt att tro att denna slutsats *kullkastats av en noggrann undersökning av omfattningen av olyckorna i det flydda*.

En granskning av historien visar att de flesta av de olyckor som Jesus nämner i Matteus 24 *inte har ökat* sedan 1914, och att en del av dem, till exempel hungersnöd och farsoter, har *minskat markant* sedan det året! De historiska bevisen för detta behandlas i boken *Har vi sett tecknet i vår tid?* **(70)**

Om 1914 inte markerade slutet på hedningarnas tider, och inte heller början på Kristi osynliga närvaro, varför utbröt Första Världskriget ut på en tidpunkt som hade förutsagts 39 år i förväg? Detta kan synas anmärkningsvärt. Men man bör först komma ihåg att ingen av de händelser som hade förutsagts skulle hända det året inträffade då. För det andra hade en ändlös rad av tidpunkter fastställts för Kristi andra ankomst och även för slutet av hedningarnas tider. Ett förutsagt årtal kan ibland *tillfälligtvis* sammanfalla med någon betydelsefull historisk händelse, även om själva händelsen inte hade förutsagts. Ett sådant sammanträffande kan nästan bli oundvikligt om *nästan varje år* under en viss period har pekats ut i förväg av olika uttolkare!

Av de många tidpunkter som hade fastställts för slutet på hedningarnas tider kom några mycket nära året 1914: 1915 (Guinness, 1886), 1917 (J. A. Brown, 1823), 1918 (Bickersteth, 1850), 1919 (Habershon, 1844), 1922 (*The Prophetic Times*, december 1870), och 1923 (Guinness, 1886). (71)

Sällskapet Vaktornet hade gjort många förutsägelser om vad som skulle hända år 1914, men att det skulle bryta ut ett stort krig i Europa fanns inte med bland dem. Det ledde inte till "universell anarki" som det *hade* förutsagts. Att en större händelse råkade inträffa det året är inte så märkligt. Det är mer anmärkningsvärt när ett förutsagt årtal råkar sammanfalla med en händelse som tycks ha ett visst samband med de förutsägelser som knutits till årtalet. Men också detta har inträffat. Enligt J. A. Browns förutsägelse från 1823 angående året 1917 skulle "Israels rikes fulla härlighet . . . fullkomnas" det året. (72) Även om inte detta inträffade 1917, togs ett viktigt steg det året mot upprättandet av staten Israel 30 år senare. (73)

Ännu märkligare var Robert Flemings förutsägelse att den franska monarkin skulle falla mot slutet av 1700-talet, en förutsägelse som gjordes *nästan hundra år före denna händelse!*

Flemings bok *The Rise and Fall of Papacy* ("Påvedömet's uppgång och fall") gavs först ut 1701. I en kommentar till den fjärde vredesskålen i Uppenbarelseboken 16:8, 9 identifierade han 'solen' i denna text med påvedömet och Frankrike som det redskap genom vilket vredesskålen skulle utgjutas. Därefter skulle Frankrike självt bli förödmjukat:

"... vi kan på goda grunder anta att *den franska monarkin*, sedan den har förbränt andra, själv kommer att förbrännas genom att göra så, genom att dess eld och det bränsle som uppehåller den härjar obarmhärtigt, tills den slutligen är förbrukad mot slutet av detta århundrade." (74)

"Jag kan bara hoppas att något nytt slags förödmjukelse av de främsta understödarna av Antikrist då skall inträffa; och kanske den franska monarkin kan börja bli i hög grad förödmjukad vid den tiden; och alldenstund den nuvarande franske kungen tar solen till sitt emblem och till sitt motto har 'Nec pluribus impar', kan han i längden, eller snarare hans efterträdare, och *monarkin själv* (åtminstone före år 1794) tvingas erkänna att han, i förhållande till de närboende potentaterna, till och med är 'Singulis impar'. Men när det gäller slutet på denna vredesskål, fruktar jag att det inte kommer att ha uppnåtts förrän år 1794." (75)

Kort efter att republiken hade utropats 1792, när franska revolutionens fasor var som värst och Ludvig XVI var på väg att avrättas på schavotten, började man påminna sig Flemings märkliga "förutsägelser". Hans bok började nytryckas både i England och USA. Hans förutsägelser väckte stor sensation och skapade mycken upphetsning. Att hans förutsägelser till en viss del tycktes ha

uppfyllts blev en stark impuls till det snabbt växande intresset för studiet av profetiorna efter den franska revolutionen.

Flemings beräkning av de 1 260 ”årsdagarna” (552-1794) övertogs av många andra uttolkare, även om deras slut snart ändrades från 1794 till 1798, det år då påven avsattes som härskare över påvedömena och landsförvisades av de franska trupperna.

Olika adventistiska grupper kom på så sätt att betrakta året 1798 som början till ”ändens tid”. Beräkningen övertogs också längre fram – via Nelson H. Barbour – av Charles Russell och hans efterföljare, men med en lätt ”justering” på 1880-talet: 1798 flyttades fram till följande år, 1799. Uppfattningen att ”ändens tid” började 1799 levde sedan kvar bland Russells efterföljare fram till 1920-talet, då den övergavs. Sjundedagsadventisterna däremot tror fortfarande att ”ändens tid” började 1798.

Borde inte ”uppfyllda” förutsägelser av detta slag hjälpa oss att betrakta även året 1914 med en nyktrare blick?

I kapitlen 3 och 4 i detta arbete presenterades mycket starka bevis mot 607 f Kr som det år då Jerusalem ödelades och som startpunkten för beräkningen av hedningarnas tider som en period på 2520 år.

I kapitel 5 presenterades bevis för att profetian om de 70 åren är i god överensstämmelse med dateringen av Nebukadnessars ödeläggelse av Jerusalem till 587 f Kr. *De 2520 åren kan därför inte ha slutat 1914.*

I det här kapitlet har det visats att en ändring av slutdatum för dessa tider från 1914 till 1934 bara resulterade i ännu en falsk profetia. Sedan ställdes frågan: ”Bygger beräkningen av de 2520 åren verkligen på en sund biblisk grundval?” Den undersökning som följde visade att så inte är fallet. Slutligen granskades omtolkningarna av året 1914 i Vaktornets publikationer sedan 1922 och befanns vara både sinsemellan motstridiga och bibelstridiga.

Bör inte året 1914 på grund av alla dessa skäl helt och hållet förkastas som knutpunkten för tillämpningen av Bibelns profetior på vår tid? Svaret borde vara uppenbart.

E. ”HEDNINGARNAS TIDER” – OLIKA TOLKNINGSFÖRSLAG

Hur förhåller det sig då med den period som kallas för ”hedningarnas tider”? Om den inte avser en period på 2520 år, vilken period avses med dessa ”tider”?

Frasen ”hedningarnas tider” (eller ”nationernas fastställda tider”, NV) förekommer i den långa profetia av Jesus som ofta kallas för *Olivbergstalet*. Detta tal återges av alla de tre synoptikerna (Matteus 24, Markus 13 och Lukas 21), men bara Lukas använder uttrycket ”hedningarnas tider” (*kairoí ethnôn*). Frasen används i samband med Jesu förutsägelse om den kommande domen över Jerusalem och den judiska nationen. Jesus förklarade att ”landet skall drabbas av en stor nöd, och vredesdomen skall komma över detta folk”. Sedan fortsatte han att säga:

”De skall falla för svärdsegg och föras bort som fångar till alla hednafolk. Jerusalem kommer att trampas ner av hedningarna, tills hedningarnas tider är fullbordade.” – Lukas 21:24, FB.

Översättare återger vanligen de två grekiska orden *kairoí ethnôn* i bestämd form, *hedningarnas tider*, som om det gällde en för lyssnarna bestämd och välkänd tidsperiod. Men den bestämda formen förekommer inte i grekiskan, som bara talar om ”hedningars tider”, vilka kunde syfta på en för lyssnarna obestämd och okänd period.

Orden *kairoí ethnôn* har tolkats på flera olika sätt under tidens gång. Bibelkommentatorn dr Alfred Plummer noterade:

”Hedningarnas tider’ eller ”hedningarnas tillfällen” kan inte tolkas med säkerhet. Antingen (1) *tider* för verkställandet av Guds domar; eller (2) för att härska över Israel; eller (3) för att existera som hedningar; eller (4) för dem själva att bli föremål för Guds domar; eller (5) *tillfällen* att omvända sig till Gud; eller (6) för att äga de privilegier som judarna hade förverkat. Det första och det sista är bäst, men de utesluter inte varandra.” (76)

Några kommentarer kan vara nödvändiga för att klargöra vad dessa olika alternativ innebär:

(1) Tider för att verkställa Guds domar

Ett antal uttolkare uppfattar ”hedningarnas tider” som den period under vilken Gud tillät de hedniska romerska arméerna att verkställa hans domar över judarnas nation och deras huvudstad. Eftersom den period som krävdes för att krossa det judiska upproret och återerövra Jerusalem varade omkring tre och ett halvt år – från ankomsten av Vespasianus arméer till Galileen på våren år 67 till Jerusalems ödeläggelse genom Titus arméer på hösten år 70 e Kr – likställer dessa uttolkare ”hedningarnas tider” med den period på ”42 månader” i Uppenbarelseboken 11:2 då hedningarna skulle ”trampa den heliga staden under sina fötter”. (77)

(2) Tider för att härska över Israel

Enligt denna tolkning syftar ”hedningarnas tider” på den period då hedningarna har väldet över Jerusalem, räknad antingen från år 70 e Kr eller från en tidigare tidpunkt.

Det är utan tvivel sant att Jerusalem efter stadens förstörelse år 70 e Kr har kontrollerats av en rad icke-judiska nationer: Rom (fram till 614 e Kr), Persien (fram till 628 e Kr), det bysantinska imperiet (fram till 638 e Kr), det saracenska riket (fram till 1291 e Kr, med avbrott under korta perioder av egyptisk kontroll), Egypten (fram till 1517 e Kr), Turkiet (fram till 1917 e Kr), Storbritannien (fram till 1948 e Kr), och Jordanien (fram till 1967, då Israel fick kontrollen över den gamla muromgärdade delen av Jerusalem). (78)

Många uttolkare betraktar denna långa period av hednisk kontroll som ”hedningarnas tider”, eller åtminstone som en del av denna period, och argumenterar för att upprättandet av staten Israel markerade slutet på ”hedningarnas tider”. Av det skälet tror många av dessa uttolkare att ”hedningarnas tider” slutade antingen 1948 eller 1967. (79)

(3) Tiderna för de hedniska nationernas tillvaro

Enligt denna uppfattning sade Jesus att Jerusalem skulle förtrampas av hedniska nationer så länge som det finns några hedniska nationer på jorden. "Hedningarnas tider" uppfattas helt enkelt som en hänvisning till hela den period i mänsklighetens historia som det har funnits och kommer att finnas nationer på jorden.

Om judarna kan sägas ha återfått full kontroll över Jerusalem 1967 måste vi dra slutsatsen att de hedniska nationerna har fortsatt att existera på jorden efter slutet på "hedningarnas tider". Detta skulle förstås kullkasta den beskrivna tolkningsvarianten.

Men även om judarna har haft kontrollen över Jerusalem sedan 1967 kan det invändas att den mest centrala delen av staden, den gamla tempelplatsen, fortfarande är i arabernas händer, och denna plats upptas fortfarande av den muslimska "Klippmoskén". Av det skälet kan det hävdas att Jerusalem fortfarande "förtrampas" eller vanhelgas av "hedningar".

(4) Tider för hedningarna att bli föremål för Guds domar

De som förespråkar denna uppfattning menar att "hedningarnas tider" syftar på den tid då de hedniska nationerna skall dömas. Denna period ligger därför fortfarande i framtiden. Eftersom det romerska kriget mot judarna åren 67-70 e Kr var en tid av dom över den judiska nationen, så kommer det också att bli en domens tid för de hedniska nationerna. Tills dessa "hedningarnas tider" anländer kommer hedningarna att fortsätta att förtrampa Jerusalem. **(80)**

(5) Tillfällen att omvända sig till Gud

De som ansluter sig till denna tolkning förknippar "hedningarnas tider" med Paulus uttalande i Romarna 11:25 att "förstockelse har kommit över en del av Israel och så skall det förbli, till dess att hedningarna i fullt antal har kommit in" (FB). Man argumenterar för att "hedningarnas tider" har samband med denna "hedningarnas fullhet" och syftar på hednamissionens tider. Denna förståelse innebär tydligen att "hedningarnas tider" började med officeren Cornelius omvändelse. (Apostlagärningarna 10:1-48) Dessa tider av missionerande för hedningarna, liksom även de tider då Jerusalem förtrampas av hedniska nationer, kommer att fortsätta till dess att "hedningarna i fullt antal har kommit in". **(81)**

(6) Tillfällen att äga de privilegier som judarna hade förverkat

Denna tolkning är besläktad med den föregående. På grund av trolöshet blev den judiska nationen dömd och privilegierna framtogs judarna och erbjöds hedningarna. (Matteus 21:43) Den period under vilken dessa privilegier görs tillgängliga för hedningarna betraktas som "hedningarnas tider".

Som vi kan se finns det olika möjliga tolkningar av uttrycket "hedningarnas tider", även utan att "årsdagsprincipen" behöver tillämpas på perioden. För att kunna fastställa vilken av dessa olika tolkningar som har bäst stöd i Bibeln krävs ett ingående och detaljerat studium av uttrycket i sitt bibliska sammanhang, både det omedelbara sammanhanget i Lukas 21 och sambandet med de

övriga synoptikerna (Matteus 24 och Markus 13), liksom också bakgrunden till uttrycket i Gamla Testamentet. Detta är ämnet för nästa kapitel, kapitel 7: ”’Hedningarnas tider’ i Lukas 21:24”.

Fotnoter:

1) H. Grattan Guinness, *Light for the Last Days* (London 1886). Boken översattes även till svenska av G. L. Lindquist och publicerades 1931 med titeln *Ljus för den sista tiden!* (Stockholm: A.-B. Adolf Johnson & C:is Bokförlag, 1931).

2) De övriga startpunkterna var 741, 738, 727, 713, 676, 650-647 och 598 f Kr.

3) De flesta av dessa uttolkare tycktes vara omedvetna om att Guinness själv redan 1909 i sin bok *On the Rock* hade reviderat sin kronologi och ”hade beräknat att slutet skulle komma 1945 i stället för 1934”. – Dwight Wilson, *Armageddon Now! The Premillenarian Response to Russia and Israel Since 1917* (Tyler, Texas: Institute for Christian Economics, 1991), s. 90, 91.

4) I ledningen för *The Pastoral Bible Institute* (P.B.I.) stod fyra f d medlemmar i styrelsen för Sällskapet Vaktornet, vilka J. F. Rutherford på ett olagligt sätt hade avsatt 1917 tillsammans med andra framträdande medlemmar.

5) *The Herald of Christ's Kingdom*, 15 april 1921, s. 115.

6) *Ibid.*, s. 115, 116.

7) *Ibid.*, s. 118.

8) *Ibid.*, s. 120.

9) *Ibid.*

10) *The Herald of Christ's Kingdom*, 1 juni 1921, s. 163. Intressant nog publicerades en artikel i numret av *Herald* för 1 november 1921 som hade skrivits av en annan bibelforskare redan 1915 och i vilken han presenterade bevis och slutsatser som var praktiskt taget identiska med dem som R. E. Streeter hade presenterat, med undantag av att han daterade Jerusalems förstörelse till 588 i stället för 587 f Kr. Årtalet 588 accepterades i de efterföljande numren av *Herald*. Eftersom denne skribent inte var knuten till P.B.I. föredrog han att vara anonym och signerade sin artikel med initialerna J.A.D. *The Beraean Bible Institute*, en bibelforskargrupp med högkvarter i Melbourne, Australien, godtog också P.B.I.'s slutsatser som man kan se av deras *People's Paper* för 1 juli och 1 september 1921, s. 52, 68.

11) ”’Ancient Israel's Jubilee Year' Examined” i *The Present Truth* för 1 juli 1921, s. 100-104, och ”Further P.B.I. Chronology Examined” i numret för 1 september, s. 134-136.

12) *The Watch Tower* för 1 maj 1922, s. 131, 132. Andra artiklar som publicerades 1922 var ”Chronology” (15 maj, s. 147-150), ”Seventy Years' Desolation (Part I)” (1 juni, s. 163-168), ”Seventy Years' Desolation (Part II)” (15 juni, s. 183-187), ”The Strong Cable of Chronology” (15 juli, s. 217-219), ”Interesting Letters: Mistakes of Ptolemy, the Pagan Historian” (15 augusti, s. 253, 254; detta brev hade skrivits av Morton Edgar), och ”Divinely-given Chronological Parallellisms (Part I)” (15 november, s. 355-360).

13) *The Present Truth*, 1 juni 1922: ”Some Recent P.B.I. Teachings Examined” (s. 84-87); 1 juli: ”Some Recent P.B.I. Teachings Examined” (s. 102-108); 1 augusti: ”Further P.B.I. Chronology Examined” (s. 117-122); 1 november: ”Some Mistakes in Ptolemy's Canon” (s. 166-168).

14) *The Herald of Christ's Kingdom*, 1 maj 1930, s. 137.

15) *The Herald of Christ's Kingdom*, numret för maj 1935, s. 68.

16) *Ibid.*, s. 69.

17) Året 1934 ansågs fortfarande vara en tidpunkt som intog "en viktig plats i den kronologiska profetian". Som stöd för denna slutsats citerade *Heralds* redaktörer ett uttalande av Mr. Edwin C. Hill, en internationellt känd tidningsreporter, enligt vilket "1934 har varit ett mycket märkligt år. Det har förekommit många viktiga händelser och förvecklingar, sade han, som påverkar alla nationers öden på jorden och utmärker året som *ett av de viktigaste i historien*". – *The Herald of Christ's Kingdom*, maj 1935, s. 71, 72. (Kursiverat här).

18) Se artikeln "Nationernas fastställda tider", *Insikt i Skrifterna*, Band 2 (sv. övers. 2007, utgiven av Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., Brooklyn, New York, USA, och av Jehovas vittnen – Bibelsällskapet Vaktornet, Arboga), s. 454-457.

19) *Ibid.*, s. 455.

20) *Ibid.*, s. 455, 456.

21) *Ibid.*, s. 456.

22) När Jesus i sin profetia om Jerusalems förstöring två gånger hänvisade till Daniels profetior (Matteus 24:15, 21), gav han inte dessa profetior en andra och "större" uppfyllelse. Hans hänvisade först till "förödelsens styggelse", en fras som förekommer i Daniel 9:27; 11:31 och 12:11. Den ursprungliga texten är Daniel 9:27, som enligt sammanhanget (vers 26) pekar framåt mot den kris som kulminerade med Jerusalems förstöring år 70 e Kr. Detsamma gäller hans hänvisning till den "stora vedermödan" i Daniel 12:1. Jesus tillämpade båda dessa profetior på den vedermöda som drabbade den judiska nationen åren 67-70 e Kr.

23) Edward J. Young, *The Prophecy of Daniel* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publ. Co., 1949; 9:e uppl. 1975), s. 110.

24) Det är så synen uppfattas av de flesta kommentatorer. Uttalandena i Daniel 8:17 att "synen gäller ändens tid" ("ändens fastställda tid", v. 19, NV) bör inte automatiskt tolkas som en hänvisning till en slutlig, eskatologisk "Ändens Tid". Ord och uttryck som "Herrens dag", "änden" (hebr. *qetz*) och "ändens tid" i den hebreiska Bibeln (Amos 5:18-20; Hesekiel 7:1-6; 21:25, 29; Daniel 11:13, 27, 35, 40) "är ingen hänvisning till en Ändens Tid utan snarare till en gudomligt fastställd kris, en vändpunkt i historien, dvs. en punkt i historisk tid och inte en post- eller suprahistorisk tidpunkt". (Shemaryahu Talmon, *Literary Studies in the Hebrew Bible*, Jerusalem-Leiden: The Magnes Press, 1993, s. 171) Antiochos' försök att krossa den judiska religionen, beskrivet i Daniel 8:9-14, 23-26, var förvisso en sådan kris och har beskrivits som en "vändpunkt i historien". Se t ex Al Walters' kommentarer i *The Catholic Biblical Quarterly*, vol. 55:4, 1993, s. 688, 689.

25) Jämför dr. Reinhard Gregor Kratz' noggranna och grundliga studium av denna fråga i "Reich Gottes und Gesetz im Danielbuch und im werdenden Judentum," i A. S. van der Woude (red.), *The Book of Daniel in the Light of New Findings* (Leuven, Belgien: Leuven University Press, 1993), s. 433-479. (Se särskilt sidorna 441, 442 och 448.)

26) Se kapitel 5, avsnittet A-3.

27) Att åtminstone en del datering av Daniels syner är nära förbundna med deras innehåll kan man se av kapitlen 7 och 8, som är daterade i Belsassars 1:a och 3:e år. Enligt den persiska "Diktberättelsen om Nabonid" (BM 38299, "Verse Account of Nabonidus") "anförtrodde" Nabonid "kungadömet" åt sin son Belsassar "när det tredje året skulle börja". (J. B. Pritchard, *Ancient Near Eastern Texts Relating to the Old Testament*, Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1950, s. 312, 313.) Eftersom Nabonids 1:a år var 555/54 f Kr, var hans 3:e år – och alltså Belsassars 1:a år – 553/52 f Kr. Nu var det enligt *Sipparcylindern* just det året, i Nabonids 3:e år, som guden Marduk "reste upp" Cyrus till uppror mot sin mediske överherre, kung Astyages. Som *Nabonidkrönikan* förklarar blev Astyages slutligen besegrad tre år senare, i Nabonids 6:e år, dvs. år 550/49 f Kr. Det kan knappast vara en tillfällighet att Daniel kort innan dess, i Belsassars 3:e år (Daniel 8:1), dvs. år 551/50 f Kr, förflyttades i en syn till Susa, Persiens framtida administrativa huvudstad, där han i synen fick se det medo-persiska imperiets uppkomst i

form av en tvåhornad bagge som stångade ”mot väster och mot norr och mot söder”. (Daniel 8:1-4, 20) Daniels syn började därför uppfyllas troligen bara några månader efter att han fått den!

28) Den grekiska *Septuaginta*-översättningen (LXX) inleder visserligen vers 4 [1] med orden: ”I det 18:e året av sin regering sade Nebukadnessar”. Men dessa ord finns varken med i Theodotions grekiska översättning eller i andra översättningar. ”De är troligen inte ursprungliga”, skriver dr. Edward J. Young och fortsätter: ”De kan lätt ha lagts till av en avskrivare som ville datera varje historisk händelse. En liknande datering ges i de grekiska översättningarna av 3:1. Den kortare läsarten i den mas[oretiska] texten är därför att föredra.” – Edward J. Young, *The Prophecy of Daniel* (Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1949), s. 98, 99.

29) D. J. Wiseman, *Nebuchadrezzar and Babylon* (Oxford: Oxford University Press, 1985), s. 42-80.

30) *Insikt i Skrifterna*, band 2, s. 456, 457.

31) *Vår tillträdande världsregering – Guds rike* (Sällskapet Vaktornet, eng. 1977, sv. 1978), s. 85, 87.

32) I en kommentar till uttalandet i Daniel 4:14 [17, NV] att Gud ger riket åt ”vem han vill” säger Sällskapet Vaktornet: ”Vi vet att den som den Högste väljer att ge ’riket’ åt är Kristus Jesus.” – *Verklig fred och säkerhet – varifrån?* (Brooklyn, N.Y.: Watchtower Bible and Tract Society of New York, 1973), s. 74.

33) En grundlig vederläggning av årsdagsbegreppet ges till exempel av Samuel P. Tregelles på sidorna 111-126 i boken *Remarks on the Prophetic Visions in the Book of Daniel*, ursprungligen utgiven 1852. Hänvisningarna här är till den sjunde upplagan (London: Sovereign Grace Advent Testimony, 1965).

34) Detta stöds också av ordföljden i den hebreiska grundtexten i vers 24, där ordet för ”sjutal” för eftertryckets skull står *före* ordet för ”sjuttio”, *shivoim shivim*, vilket kan översättas ”sjufalt sjuttio [år]”. Jämför 3 Moseboken 26:14-35, där det flera gånger betonas att straffet för olydnad skulle bli sjufaldigt.

35) Ytterligare exempel ges av Milton S. Terry i *Biblical Hermeneutics* (Grand Rapids: Academie Books, 1974; nytryck av 1883 års upplaga), s. 386-390.

36) C. T. Russell var åtminstone konsekvent när han hävdade att båda perioderna var *år*, ”ty om tre och en halv tider äro 1,260 dagar (år), så måste sju tider vara en precis dubbelt så lång period, nämligen 2,520 år.” – *Studier i Skriften*, Band 2: ”Tiden är nära” (sv. uppl., Örebro 1912), s. 90. Den första engelska upplagan publicerades 1889.

37) Jämför hur samma ord används i Daniel 2:8 (”Jag förstår nog att ni vill vinna *tid*”), 2:9 (”i hopp om att *läget* skall förändras”), 2:21 (”Han låter *år* och tider skifta”), 3:5, 15 (”i samma *stund* som ni hör ljudet av horn”), 7:12 (”de andra djuren ... fick fortsätta att leva intill fastställd *tid* och *stund*”), 7:25 (”de heliga skall vara utlämnade åt honom under en *tid*, två *tider* och en halv *tid*”). Citaten är från *Bibel 2000*.

38) Eftersom ett antal citat från Daniels bok i Nya Testamentet stämmer överens med Theodotions grekiska text till Daniel och inte med LXX, tror man att Theodotions översättning var baserad på en tidigare, förkristen texttradition, som antingen kan ha varit oberoende eller en revidering av LXX. – John J. Collins, *Daniel* (Minneapolis: Fortress Press, 1993), s. 2-11. Se även Peter W. Coxon, ”Another look at Nebuchadnessar’s Madness,” i A. S. van der Woude, *op. cit.* (se not 25 ovan), s. 213, 214.

39) För en rekonstruktion och översättning av texten, se Baruch A. Levine och Anne Robertson i William W. Hallo (red.), *The Context of Scripture*, vol. I (Leiden: Brill, 1997), s. 285, 286. De flesta forskare antar att historien om de ”sju tiderna” av vansinne ursprungligen gällde Nabonid och att ”Nabonids bön” återspeglar en tidigare version av traditionen. Att Daniels bok tillskriver Nebukadnessar händelsen beror på att han var bättre känd för judarna, menar man. Men det finns inga bevis till stöd för denna teori, och det är lika sannolikt att ”Nabonids bön” är en sen och förvanskad version av Daniels berättelse. – Jämför D. J. Wisemans kommentarer, *op. cit.* (se not 29 ovan), s. 103-105.

40) E. J. Young, *op. cit.* (se not 23 ovan), s. 105. Dr H. Neumann bekräftar att det i Mesopotamien bara finns två årstider: ”en molnfri och torr sommar från maj till oktober och en molnig och regnig vinter från november till april.” – Heinz Neumann i *Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes*, vol. 85 (Wien 1995), s. 242.

41) Donald J. Wiseman i J. D. Douglas (red.), *New Bible Dictionary*, 2:a upplagan (Leicester, England: Intervarsity Press, 1982), s. 821. Dr Wiseman förklarar att denna förståelse av ordet ’iddan i Daniel 4 ’härrörde från min uppfattning att en ’månad’ kan vara en lämplig ’period’, eftersom det är osannolikt att Nebukadnessars sjukdom ... var av återkommande natur.” – Brev Wiseman-Jonsson, daterat den 28 maj 1987. Se även Wisemans diskussion av Nebukadnessars sjukdom i B. Palmer (red), *Medicine and the Bible* (Exeter: The Paternoster Press, 1986), s. 26, 27.

42) A. H. Macmillan, *En Vandring i Tro* (New York, 1957; översatt till svenska av Gösta Robsahm och utgiven av AB Widox, Malmö, 1958), s. 48f.

43) *The Watch Tower*, 1 maj 1922, s. 139; även publicerat i småboken *The Bible on Our Lord's Return* (Brooklyn, N.Y.: International Bible Students Association, 1922), s. 93, 94. Kursiverat här.

44) Se artikeln ”The setting up of Christ's Kingdom” (”Upprättandet av Kristi rike”) i *The Watch Tower* för 1 juni 1922, där året 1878 fortfarande figurerar.

45) *The Bible on Our Lord's Return* (1922), s. 93.

46) *The Watch Tower*, 1 november 1914, s. 329, 330; *Reprints*, s. 5568.

47) Kristna kommentatorer från flera olika samfund betraktade denna händelse som ett tidstecken. Vi påminner oss att John A. Brown redan år 1823 i boken *The Even-Tide* hade avslutat de ”sju tiderna” 1917. Enligt hans uppfattning skulle året 1917 få uppleva att ”Israels rikes fulla härlighet ... skall fullkomnas”. (Vol. I, s. xliiif.) Senare under 1800-talet pekade även dr. Henry Grattan Guinness fram mot 1917 som ett mycket viktigt årtal: ”Det kan inte råda någon tvekan om att de som får uppleva året 1917 kommer att ha nått ett av de viktigaste, kanske det viktigaste av dessa kritiska slutår.” – *Light for the Last Days*, London 1886, s. 342-346.

I medvetande om dessa förutsägelser utfärdade åtta engelska prästmän, bland dem dr. G. Campbell Morgan och dr. G. B. Meyer, ett manifest som publicerades vitt och brett och i vilket man förklarade: ”(1) Att den nuvarande krisen pekar fram mot slutet av hedningarnas tider ... (5) Att alla mänskliga planer på återuppbyggnad måste underordnas vår Herres andra ankomst, därför att alla nationer då måste underställas hans styre.” Manifestet publicerades i Londontidskriften *Current Opinion* för februari 1918 och publicerades senare i andra tidningen världen över.

Fastän detta manifest har citerats flera gånger i Vaktornets publikationer till stöd för året 1914, publicerades det i verkligheten som en följd av Allenbys ”befrielse” av Jerusalem 1917 och till stöd för detta årtal.

48) *The Watch Tower*, 1931, s. 253, 254; J. F. Rutherford, *Vindication*, vol. II (Brooklyn, N.Y.: Watchtower Bible and Tract Society, 1932; sv. övers. *Rättfärdighetens triumf*, andra boken, 1932), s. 258, 267-269.

49) *Vaktornet* för 1 april 1950, s. 106, 107. (Engelska *The Watchtower*, 1 november 1949, s. 330, 331.)

50) Se ”*Babylon the Great Has Fallen!*” *God's Kingdom Rules!* (Brooklyn, N.Y.: Watchtower Bible and Tract Society, 1963), s. 452, 453; ”*Nationerna skall förnimma att jag är Jehova*” – hur då? (eng. 1971, sv. 1973), s. 232-235; *Insikt i Skrifterna*, band 2 (sv. 2007), s. 454-457.

51) Nyare framställningar av dessa tolkningar finns till exempel i böckerna *Du kan få leva för evigt i paradiset på jorden* (1982), s. 134-141, och *Kunskapen som leder till evigt liv* (1995), s. 90-97. Båda böckerna är utgivna av Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc.

52) *Insikt i Skrifterna*, band I (2007), s. 865. (Eng. *Insight on the Scriptures*, Vol. 2, 1988, s. 169.)

53) *Insikt i Skrifterna*, band I, s. 866. På liknande sätt hänvisar Sällskapet Vaktornet på sidan 136 i boken *Du kan få leva för evigt i paradiset på jorden* (1982) till Guds ”älskade Sons kungarike” som omtalas i Kolosserna 1:13 och förklarar: ”Men denna regering eller detta ’rike’ över kristna, som har hoppet om himmelskt liv, är inte den regering som Jesus lärde sina efterföljare att bedja om.” (Kursiverat här.)

54) Ängeln Gabriel förklarade för Maria att den son hon skulle föda ”skall bli stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud skall ge honom hans fader Davids tron”. (Lukas 1:32, FB) Att Kristus gavs sin ”fader Davids tron” vid sin uppståndelse och upphöjelse bekräftades senare av Jakob, Jesu halvbroder, när han i Apostlagärningarna 15:13-18 förklarade för sina trosfränder att ”Davids fallna hydda” nu hade blivit återuppbyggd, i uppfyllelse av profetian i Amos 9:11f. Som dr. F. F. Bruce påpekar i sin kommentar ”finner Jakob i sin tillämpning av profetian att dess första del (återuppbyggandet av Davids hydda) uppfylldes genom uppståndelsen och upphöjelsen av Jesus Kristus, Davids Son, och genom ombildningen av hans lärjungar till det nya Israel, och att dess andra del uppfylldes genom närvaron av troende hedningar såväl som troende judar i församlingen”. – F. F. Bruce, *Commentary of the Book of the Acts* (Grand Rapids, Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1980 års nytryck), s. 310.

55) Det grekiska ordet för ”ge”, δίδωμι, står här i *aoristus passivum*, ἔδόθη. Den grekiska tempusformen *aoristus* uttrycker en händelse eller handling som har hänt eller inträffat i det förflutna och som redan är fullbordad ur den talandes synvinkel. Den *passiva* formen av verbet säger vidare att Jesus är föremålet eller objektet för handlingen, vilket här förutsätter att Gud är subjektet, den som har agerat genom att ha gett denna allomfattande myndighet till Sonen.

56) Parallelltexten i Matteus 26:64 innehåller en komplettering av Jesu uttalande (kursiverad här): ”Från och med nu skall ni se Människosonen sitta på kraftens högra sidan och komma på himlens moln.” (Jämför Markus 14:62) Den sista delen av uttalandet är en anspelning på Daniel 7:13, 14, där Daniel i sin syn såg att ”med himlens moln kom en som var lik en människoson; och han fick tillträde till den Gamle av dagar, och inför Honom förde man fram honom. Och åt honom gavs herravälde och ära och kungamakt”. Det bör observeras att ”människosonen” i denna syn inte ses komma från himlen till jorden. Hans ”kommande” sker i stället i motsatt riktning, till den ”Gamle av dagar” på den himmelska tronen, för att bli given herravälde och ära och kungamakt. Denna syn har därför av allt att döma inte att göra med Kristi andra ankomst utan gäller hans upphöjande till Guds tron efter hans uppståndelse och himmelsfärd.

57) Professor Martin Hengel noterar att Psalm 110:1 används på 22 ställen i Nya Testamentet, av vilka sju är direkta citat. Texterna är: Matt. 22:44; 26:64; Mark. 12:36; 14:62; 16:19; Luk. 20:42f.; 22:69; Apg. 2:33; 2:34f.; 5:31; 7:55f; Rom. 8:34; 1 Kor. 15:25; Ef. 1:20; Kol. 3:1; Hebr. 1:3, 13; 8:1; 10:12f.; 12:2, och 1 Petr. 3:22. – M. Hengel, *Studies in Early Christology* (Edinburgh: T&T Clark Ltd, 1995), s. 133.

58) Att sitta ”på Guds högra sida” innebär uppenbarligen att sitta med Gud *på hans tron*, vilket framgår av Jesu uttalande i Upp. 3:21. Denna Kristi tronbestigning upphävs inte av det faktum att brevet till Hebreerna två gånger presenterar honom som sittande ”på högra sidan om Guds tron”. (Hebr. 8:1; 12:2) Det språk som används är förståsbildspråk. Gud sitter inte på en bokstavlig tron. I Matteus 5:34 säger Jesus att ”himlen ... är Guds tron”. En tron är en symbol av *styre*. Vare sig Kristus framställs som sittande på Guds tron eller på en separat tron på högra sidan om den så är innebörden densamma, nämligen att han *regerar*. Professor Hengel argumenterar dessutom för att innebörden i texten i Hebr. 8:1 och 12:2 snarare är ”på högra sidan *om Gud på hans tron*” än ”på högra sidan *om Guds tron*”. – M. Hengel, *op. cit.*, s. 142, 148, 149. Jämför även Uppenbarelseboken 22:1, 3, där det talas om ”Guds och Lammets tron” som bara en enda gemensam tron.

59) *Du kan leva för evigt i paradiset på jorden* (1982), s. 136, 137. I den nyare boken *Kunskapen som leder till evigt liv* (Brooklyn, N.Y.: Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc., 1995) förklaras det på liknande sätt att profetian om att Kristus skulle sätta sig på Guds tron ”visar att *Jesu styre inte skulle börja omedelbart efter hans himmelsfärd*. Han skulle i stället vänta” på att hans styre skulle börja, det vill säga till 1914. (Sidan 96. Kursiverat här.)

60) *Du kan leva för evigt i paradiset på jorden* (1982), s. 136-138, 141.

61) Det grekiska ordet för ”vänta” i Hebréerna 10:13, *ekdéchomai*, betyder ”vänta, vänta på, förvänta” (”await, wait for, expect”). – Colin Brown (red.), *The New International Dictionary of New Testament Theology*, vol. 2 (Exeter: The Paternoster Press, 1976), s. 244, 245.

62) T. C. Edwards, *Commentary on the First Corinthians* (Minneapolis: Klock and Klock, 1979; nytryck av 1885 års upplaga), s. 417.

63) I sin förklaring av Nebukadnessars dröm om bildstoden framställer även Daniel fienderna till Guds rike som jordiska riken. Bildstodens fyra metaller förklaras betyda fyra på varandra följande riken eller imperier, vilka börjar med Nebukadnessars rike. (Daniel 2:36-43, *FB*) I vers 44 förklarar sedan Daniel att Guds rike skulle upprättas ”i de kungarnas dagar”. Enligt sammanhanget kan ”de kungarna” bara vara en hänvisning till de kungar som existerade vid tiden för det fjärde riket som beskrivs i de föregående verserna (40-43). Detta bestyrker identifieringen av det fjärde riket med *Rom*, som innehade makten vid tiden för upprättandet av Guds rike. Som Daniel vidare förklarar skulle Guds rike sedan ”krossa och göra slut på alla dessa andra riken”. Eftersom detta tydligen är en parallell till Psalm 110:1, där Kristus efter sin tronbestigning ”på Guds högra sida” uppmanas att ”dra kuvande fram mitt ibland dina fiender”, bör ”krossandet” av rikena uppfattas som en *utdragen* strid.

64) Enligt Kolosserna 1:15, 16 skapades dessa andliga makter ursprungligen genom Kristus. Senare kom ett antal av dem under ledning av Satan, ”härskaren över luftens myndighet”, att överge ”sin ursprungliga ställning” och bli Guds fiender. (Efesierna 2:2; Judas vers 6) – Jämför dr G. Dellings diskussion om dessa makter i G. Kittel (red.), *Theological Dictionary of the New Testament*, vol. I (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publ. Co., 1964), s. 482-484.

65) Samma bildspråk finner man också i utombibliska källor från forna tider. Cicero och Horatius (1:a århundradet f Kr), till exempel, liknade båda ett fall från en hög politisk ställning vid ett ”fall från himlen”. – Se Edward J. Young, *The Book of Isaiah*, vol. I (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publ. Co., andra uppl., 1972), s. 440, n. 77.

66) Jämför Daniel 8:9-12, där samma bildspråk används om det ”lilla hornets” övermodiga uppträdande, vilket vanligen uppfattas som den seleukidiske kungen Antiokus IV Epifanes (175-164 f Kr) försök att utrota tillbedjan av Jehova i judarnas tempel i Jerusalem. ”Babylons kung” vars fall Jesaja talar om var ”Assyriens kung” på Jesajas tid, antingen Sargon II (721-705 f Kr) eller Sanherib (704-681 f Kr). Babylon lydde då under Assyrien, och de assyriska kungarna lät kröna sig i Babylon och kallade sig därför även ”Babylons kung”. Se Seth Erlandsson, *The Burden of Babylon* (Lund: CWK Gleerup, 1970), s. 160-166.

67) Lägg också märke till hur den ”vrede” som ”jordens kungar” riktar ”mot Jehova och hans smorde” i Psalm 2:1-3 direkt tillämpas av aposteln Petrus i Apostlagärningarna 4:25-28 på de åtgärder som vidtogs mot Jesus av de judiska och romerska myndigheterna. Uppenbarelsboken 11:15-18 anspelar också på samma psalm, där det först hänvisas till början av Kristi universella regering mitt ibland hans vredgade fiender och sedan till Guds ”vrede” över dessa fiender.

68) Som Jesus förklarade för församlingen i Thyatira var han redan vid den tiden i besittning av denna ”järnspira” och kunde därför lova att dela sin ”myndighet över nationerna” med ”den som segrar och håller sig till mina gärningar intill slutet”. – Uppenbarelsboken 2:26, 27, *NV*.

69) På sidan 359 i boken *Resonera med hjälp av Skrifterna* (reviderad svensk upplaga 1989) summerar Sällskapet Vaktornet dessa två ”beviskedjor” på följande sätt:

”Varför säger Jehovas vittnen att Guds rike upprättades 1914?

Två beviskedjor pekar på det året: 1) Bibelns kronologi och 2) de händelser som ägt rum sedan år 1914 i uppfyllelse av profetiorna.”

70) Carl Olof Jonsson och Wolfgang Herbst, *Har vi sett tecknet i vår tid?* (Göteborg: CKI-Förlaget, 1995), x + 147 sidor. Boken, som har översatts till en rad olika språk, är en förkortad men uppdaterad version av den engelska utgåvan, som utkom på engelska 1987 med titeln *The Sign of the Last Days – When?* (Atlanta: Commentary Press, 1987), xv + 271 sidor. En nyare uppdatering av boken har översatts till tyska: Carl Olof Jonsson och Rud Persson, *Das Zeichen der Letzten Tage – Wann?* (Karlsruhe: Ausstieg e. V. & Hamburg: Bruderdienst, 2006), xii + 236 sidor.

71) Se ”Tabell 2” i kapitel 1.

72) Se kapitel 1, fotnot 22.

73) Se fotnot 47 ovan. Ett annat exempel är de förutsägelser som pekade fram mot 1941 som det år då ”den stora vedermodan” skulle nå sin kulmen. Ett antal uttolkare av profetiorna, däribland John Bacon (1799), George Stanley Faber (1811), Edward D. Griffin (1813), Joseph Emerson (1818), George Duffield (1842) och E. B. Elliott (1862) avslutade de 1260 ”årsdagarna” 1866 och de 1335 ”årsdagarna” 1941. De argumenterade för att ”ändens tid” var en

period på 75 år (skillnaden mellan 1335 och 1260). ”Vedermödan” skulle kulminera 1941 och följas av tusenårsriket. Året 1941 var utan tvivel en tid av vedermöda, eftersom det var det året som USA gav sig in i det krig som hade börjat 1939 och därmed utvidgade det till ett världskrig. Men det följdes inte av tusenårsriket. – Se LeRoy Edwin Froom, *The Prophetic Faith of Our Fathers*, vol. III (Washington, D.C.: Review and Herald, 1946), s. 721, 722; vol. IV (1954), s. 73, 105, 106, 174, 262, 337.

74) Robert Fleming, Jr., *The Rise and Fall of Papacy* (London 1849; nytryck av första upplagan 1701), s. 68. Min kursivering.

75) *Ibid.*, s. 64. Min kursivering.

76) Alfred Plummer, *A Critical and Exegetical Commentary on the Gospel according to S. Luke*. International Critical Commentary (Edinburgh: T. & T. Clark, 1896), s. 483.

77) Dr Milton S. Terry, som omfattade denna tolkning, förklarar till exempel: ”Dessa ’hedningars tider’ är tydligen den period som tilldelades hedningarna för att trampa ner Jerusalem, och dessa tider fullbordades så snart som nationerna hade slutfört sitt arbete med att trampa ner den heliga staden.” – M. S. Terry, *Biblical Apocalypics* (Grand Rapids, Michigan: Baker Book House, 1988. Nytryck av 1898 års upplaga), s. 367.

78) En detaljerad historik över den långa perioden av främmande kontroll över Jerusalem ges av Karen Armstrong i boken *Jerusalem. One City, Three Faiths* (New York: Alfred A. Knopf, Inc., 1996).

79) En utmärkt översikt över hur olika uttolkare har tillämpat Lukas 21:24 och andra bibliska profetior på Israels erövring av Jerusalem 1967 och den efterföljande händelseutvecklingen ges av Dwight Wilson, *Armageddon Now!* (Tyler, Texas: Institute for Christian Economics, 1991; nytryck av 1977 års upplaga), s. 188-214. En uppdatering sedan 1977 ges i förordet på sidorna xxv-xliii. En mycket grundlig behandling av de olika aspekterna på Jerusalems betydelse i Jesu profetia ges av P. W. L. Walker i boken *Jesus and the Holy City* (Grand Rapids: Eerdmann’s, 1996).

80) För en framställning av denna tolkning, se dr John Nolland, *Luke 18:35-24:53*. Word Biblical Commentary 35c (Dallas: Word Books, 1993), s. 1002, 1003.

81) Noten till Lukas 21:24 i *The NIV Study Bible* återspeglar denna uppfattning: ”Hedningarna skulle ha både andliga tillfällen (Mk 13:10; cf. Lk 20:16; Ro 11:25) och herraväldet över Jerusalem, men dessa tider kommer att sluta när Guds uppsåt med hedningarna har uppfyllts.” Jämför även Darrell L. Bock, *Luke*, vol. 2 (Grand Rapids, Michigan: Baker Books, 1996), s. 1680, 1681.